

Szerkesztő: **Budóiváral**
és nyomda: **Bul Reo Ferdin**
and (József Ióherceg-ut) 4.
Telefon: 151. Sürögnycim:
Közöny, Arad. :: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona,
kiadása és rofáción nyomása.
Megjelenik naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente
1080, félévre 540, negyed-
évre 270, havonta 90 Lej.
Külföldre havonta 50 Lejtel
több :: Egyes szám 5 Lej.
Vasárnap 6 Lej. :: (Bucu-
restiben 50 bani felő-
Hirdetések tarifa egyrnt

XLV. évfolyam, 287. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Szerda, 1930. december 17

A diktatura hangja

A meglepetések embere, Manoilescu Mihály, újra mondott valamit, amire egyszerre felfigyelt az egész ország. Nem mondott újat, de ahogyan mondta, abban az újszerűségnek annyi távlatot nyit meg, hogy újra, meg újra kell átgondolnunk: mit is mondott hát az ország ipar- és kereskedelemügyi minisztere?

A legfelsőbb gazdasági bizottság ülésén Manoilescu kijelentette, hogy az ipari termékek árát sürgősen egy nivóra kell leszállítani a mezőgazdasági termények árával. Az ország gazdasági csődje csak úgy kerülhető el, ha az árak csökkentésének akcióját a gazdasági élet minden tényezője egyformán vállalja és keresztül is viszi. Pontos tervezeteket fog kidolgozni tehát a főbb ipari ágazatok, így a cukor, a textil, a bőr, az építkezési anyagok, stb. képviselőinek meghallgatása után. A kormány ebben az általános árszállítási akcióban erős tempót kíván diktálni, az idő nem ad haladékot, a krízis megoldásra vár. Meg kell ezt érteni az egyes ipari termelők érdekképviselőinek is. A gyáripart a kormány más uton fogja rekompenzálni. Ha pedig nem találnak eléggé gyorsan és világosan megérteni a teendőket, — mondotta Manoilescu — akkor lesz gondja rá a kormánynak, hogy változtasson eddigi vámpolitikáján és a külföldi ipari termékeket egy tollvonással tegye versenyképesé a belföldi piacokon.

Nem kell külön hangsúlyoznunk, hogy mennyire óhaja mindenkinek az árak leszállításának reális keretek között megindult és országos feladattá nőtt akciója. Am a gazdasági élet minden szereplője előtt az is világos tény, hogy a problémának lényegbeli természete inkább gazdaságpolitikai bölcsességet, körültekintést és előrelátást igényel a kormány részéről, semmint az erély ökolmutogatásait és a gazdasági diktatura vámsorompós kardcsörtetését. Manoilescu ijesztget: Mintha nem tudná, hogy minden, magas vámmal védett belföldi gyár igazgatóságában helyet foglal egy-egy jól-tantiémezett előkelő politikai személyiség, aki csupán azért élvezi az ipari színekura előnyeit, mert megvívta már a maga harcát a magas védvámok megszerzése érdekében, nehogy a külföldi ipar megvethesse lábait a belföldi fogyasztópiacokon. A hazai iparpártolás szép jelszavai közepette, a befolyásos személyiségek magas protektorátusa alatt kezdődött meg aztán a hazai ipar árdiktaturája, amely odavezetett, hogy egynémely hazai ipari árucikk ma sokkal drágább, mint az ugyanekkor horribilis áldozatokkal, magas vámtarifa-tételek barrikádjain át érkező külföldi áru. Nem kell messzire mennünk, ha példákkal akarunk szolgálni. Itt vannak a belföldi papirgyárak, amelyek kivétel nélkül mind valamelyik magasrangú protektor érdekkörébe esnek, monopolisztikus előnyöket élveznek teljesen indokolatlanul, mert köztudomású, hogy a román papírnál így is olcsóbb például a csehszlovákiai gyártmány, amely a belföldi árut védő horribilis vám-front ellenére, magas szállítási költségekkel terhelt is olcsóbban érkezik Nagyváradra, Aradra, Kolozsvárra... A belföldi termék drágább. És ugyanez a helyzet a belföldi ipar főbb területein mindenfelé.

Nem hisszük, hogy mindezeket ne tudná a meglepetéseket kedvelő Manoilescu: talán jobban is, mint mi, valamennyien. Elsősorban is, a színekuras protektorok kiváltságos kasztjává kell megverekednie, ha tényleg becsülettel akarja programját végrehajtani. Építse le a belföldi gyárak jelentős tantiém-adóját: ez is hozzájárul majd az árak olcsóbbodásának előfeltételeihez. Nem tudjuk még egyelőre, hogy

Dr. Barabás Béla egy aradi beszédéről

Élénk vita a kisebbségek sorsáról. Vádak a kisebbségek ellen — Madgearu ígérete — Cuza ismét beszélt — A tegnapi felszólalása miatt a Népszövetség elnézését akarták kérni. Ahogyan a többségi képviselő magyaráz egy kisebbségi beszédet. A zsidó panaszok

volt ma szó a parlamentben

A kisebbségi képviselők visszaverték a támadásokat

Bucurestiből jelentik: A kamara ma igen érdekes és izgalmas hangulatu ülést tartott. Előbb *Lupu* a szamosmegyei parasztság különböző panaszait tárta föl, majd *Fagure*, a Lupta szerkesztője szólalt föl és válaszolt *Cuzának* a tegnapi beszédére, amelyben támadást intézett a Népszövetség ellen és a békeszerződések revízióját követelte. Leszögezte, hogy ezek a szerződések képezik pedig Románia alapját.

Cuza: *Fagure* nem kompetens ebben a kérdésben...

Fagure: Az Ön intellektusa lassanként egészen gyerekesse válik. Ön megtámadta Franciaországot is, amely Románia leghívebb barátja és segítőtársa.

Mironescu (nem a miniszterelnök, gunyosan): Az Ön nagy tekintélye még közmegebecsülést fog Önnek szerezni. (Derültség.)

Fagure: *Cuza* a 21 éven alúliakat megmérgezi a tanaival.

Cuza: Majd a legközelebbi választás megmutatja, hogy hány 21 éven felüli szavazóm van...

Madgearu: Tényleg, érdemes lesz ez a választási tapasztalat, legalább meglátjuk, van-e olyan román polgár, aki a revíziót követelő *Cuzára* szavaz?... *Hiába burkolja Cuza agitációját kamatellenes mozgalomba.* Ma már tisztában van a román nemzet az ilyen mozgalmakkal.

Fagure: Javasolom, intézzon Románia sajnálkozó táviratot a Népszövetséghez azért, mert *Cuza* kétizben is megsértette. Adja tudtul

az ország, hogy békét akar és nem ért egyet *Cuzával.*

Iorga professor fölöslegesnek tartotta az ilyen értelmű távirat elküldését és az ő ellenindítványára *Fagure* javaslatát a ház elvetette.

Polizu Micsunesti: A kormány megígérte a kisebbségi statutumot, de ha megvalósítja, akkor a kisebbségek olyan privilégiumot kapnak, amely államot teremt az államban. Kijelentette, hogy a kisebbségek helyzete jó, bajuk az egész országnak, amelyben teljes iskolai és egyházi autonómiát élveznek. Hivatkozott *Ascara-de* népszövetségi kisebbségi előadóira, aki a legutóbb Romániában járt és itt a legkellemesebb impressziókat szerezte a kisebbségekről.

Landau és *Willer* egyszerre ugranak fel: *Ez az ur senkivel nem beszélt közülnk.*

Hans Otto Roth: Senki sem hatalmazta fel, hogy ilyen kijelentéseket tegyen. Igenis kell a kisebbségi statutum. Miért küldték ki *Pop Ghita*t, hogy külföldön tanulmányozza a kisebbségi kérdést?

Madgearu: Az előző kormánynak határozott szándéka volt megvalósítani a kisebbségi statutumot, az új miniszterelnöknek azonban még nem volt elég ideje arra, hogy az ügyet tanulmányozza. Időt kell engedni a kormánynak a kérdés alapos megvitatására. Ez nem jelenti azt, hogy a kormány elzárkózna a megvalósításától. De nem vehette fel, ha tudta, hogy ebben az ülésszakban nem áll módjában elintézni.

Légből kapott vádak a magyarság ellen.

Majd *Polizu Micsunesti* beszélt tovább és többek között azt a megállapítást tette, hogy a kisebbség kebelében nincs egységes álláspont. Hivatkozott a *Bukaresti Tageblatt* egyik legutóbbi cikkére.

Willer: Tudjuk, hogy azt a cikket ki írta: *Brandsch Rudolf.*

Polizu Micsunesti ezután a zsidóságról tett említést, amely nem áll kisebbségi alapon és vannak zsidók, akik zsidó vallásu románoknak tekintik magukat.

Fischer Tivadar: Ez nem áll.

Polizu Micsunesti: A zsidók panaszai adminisztratív természetűek. *Cuza* azért támadja a kormányt, mert megvédte a zsidóságot diákjai ellen.

Fischer Tivadar: Ez nem jelent semmit. *Cuza* csak akkor nyugszik meg, ha ő lesz a miniszterelnök.

Hans Otto Roth: Nem igaz, hogy nincs egységes front a kisebbségek között a statu-

tum követelésében. *Ami pedig Brandsch cik két illeti, nem azonosítjuk magunkat vele.*

Polizu Micsunesti: A magyarok között sincs meg az egység.

Hivatkozott a *Temesvári Hírlap* egyik cikkére, amelyben a lap ellenzi a statutumot

Majd *Barabás Béla dr.* egyik aradi beszédéről tesz említést. Felhozta az ismert, unalomig elcsépeelt vádat a magyarság ellen és kijelenti, hogy a neves magyar politikus aradi beszédében a Magyarországnak felé való orientálódást hangsúlyozta.

A parlament derültség nélkül fogadta a beszédet, amelynek végén kijelentette, hogy a kisebbségeknek lojális magatartást kellene tanúsítani.

Willer még közbeszól: Jó, jó, de minket kisebbségeket sohasem hallgatnak meg...

Ezután *Polizu Micsunesti* elfogadásra ajánlotta a felirati javaslatot.

az állam milyen ellenszolgáltatásokat szánt a hazai gyáriparnak az árredukció fájdalomcsillapításaira: de ezeket az érdekeltek melőbb teljes részletességgel kívánják megismerni, mert az ipar számokkal dolgozik, kalkulálni akar. Am addig is: lássuk a példát! A belföldi ipar legnagyobb üzemei tulnyomórészt az állam kezében vannak: ezekben kell mintapéldát adni az ipari árak leszállítására!

Am addig: nem akarunk diktaturát, még gazdasági alapon sem. A szabó, a cipész, a fűszeres csak akkor engedhet az árakkal, ha holnap már ő is olcsóbban fedezheti szükségleteit. És éppígy az ipari üzemek; csakis akkor

adhatnak olcsóbban, ha nyersanyagukat ugyan csak előnyösebb feltételek mellett szerkeztik be. Valakinek azonban csak meg kell kezdeni az árszállítások sorozatait: kezdje meg tehát a legnagyobb üzem, az állam!

Krízisben kinlódunk. Ki-ut kínálkozik. Szállítsuk le árainkat! Am nincs helye ott a fenyegetéseknek, ahol a higgadság bölcsességre van szükség. Manoilescu miniszter komoly szavainak komoly eredményeit várjuk: de elvárjuk azt is, hogy az ország becsületesen egyöntetű jóakarattal nem fogja elriasztani az ökolbe-szorított kéz gazdaságpolitikájának okatlan diktaturája.

Maniu háromszavas távirata — és vége van a kormánynak

Vita nélkül szavaztatják meg a parlamenttel a jövőévi költségvetést — „A Mironescu-kormány h. b. ákat követett el,” írja egy bucaresti-i lap — Blanc Aristid cáfol

Bucurestiből jelentik: Az Adeverul politikai cikkírója, *Scrutator* hatalmas cikket ír ma a költségvetéssel kapcsolatban. *Scrutator* rendkívül érdekes cikkében megállapítja, hogy december 16-ika van, pár nap múlva megkezdődik a parlament karácsonyi szünete és a költségvetés vitáját mind a mai napig nem kezdték meg. A jelenlegi körülmények között már arra sem volna idő, hogy a költségvetést a legális formák között megszavazzák, azaz, hogy azt szakaszonként felolvassák, nemhogy még komoly és alapos vitára lenne alkalom.

Tekintetbe kell venni azt, hogy a költségvetés az ország egész évi gazdasági programját foglalja magában és hogy a *Mironescu*-kormány éppen ezért helyrehozhatatlan hibát követ el akkor, amikor elamerikázza a büdzse vitáját és engedi, hogy annak bizottságbeli megvitatása elhúzódjék. A jelek szerint arra kell következtetni, hogy a kormány egyelőre megszavaztatja a régi költségvetés egy 12-edét januárra szóló indeminás formájában és csak januárban fogja a költségvetést a maga teljes egészében megszavaztatni. De nincs kizárva az sem — és ez *Scrutator* cikkének a legérdekesebb része —

hogy minden vita nélkül december 31-én en bloc' bocsájtják a költségvetést szavazás alá.

Hibáztatja *Scrutator* azt is, hogy egy 32 milliárdról szóló költségvetést terjesztettek be akkor, amikor másnap a költségvetési bizottságnak bejelentették, hogy abból egy milliárdot le kell faragni, ha ezt tudták, akkor miért nem a betervezés előtt végezték el ezt a redukciót. Ugyanakkor utal arra is, hogy talán meg lehetett volna győzni *Auboin* arról, hogy egy költségvetés megalkotásánál figyelembe kell venni bizonyos szociális szempontokat is és hogy az a költségvetés nem lehet reális, amelynek nem tartják szemelőtt a jelenlegi gazdasági krízist.

A kormánynak nincs egységes álláspontja a tisztviselők kérdésében sem. Az első terv az volt, hogy lepitik a tisztviselőket, másodsor

pedig azt hangoztatták, hogy csak fizetésredukciót fognak végrehajtani, most pedig mind a kettőről beszélnek. Tény az, hogy

a *Mironescu*-kormány rendkívül sok hibát követett el a költségvetés körül.

A *Miscarea*, *Bratianu* György lapja megállapítja, hogy a *Mironescu*-kormány élete limitált és hogy a kormány a költségvetés megszavazása után le fog mondani. *Bratianu* György hivatalosa hosszasan fejtegeti, hogy a kormánynak nincs tekintélye és hogy nem támaszkodik homogén többségre.

„Világháboru fenyeget!”

Ludendorff röpiratban óvja a legyőzött államokat az olasz orientációtól — Két részre oszlik Európa az új háborúban — Nem kételkedik a francia csoport győzelmében — Az ifjuság katonai gyakorlatait értéktelen játéknak minősíti

Berlinből jelentik: *Ludendorff* generális, aki népgyűléseken és újságcikkekben az utóbbi időben ismételtén új európai háborút jósolt, most „Weltkrieg droht” (Világháboru fenyeget) címen röpiratot adott ki, amelyben figyelmezteti a legyőzött államokat az olasz orientáció veszélyeire. *Ludendorff* szerint ez az olasz orientáció új európai háboru veszélyét rejt magában. Két nagy blokk összeütközése várható. Az egyik oldalon áll Franciaország, Lengyelországgal, Csehszlovákiával, Romániával és Jugoszláviával, a másik oldalon Olaszország, Németországgal, Ausztriával, Magyarországgal, Angliával és Oroszországgal.

Ludendorff szerint a francia-olasz alpesi határokon a döntés az új háborúban lehetetlen, mivel itt csupán jelentéktelen csapattestek folytathatnak egymással állóharcot. A francia blokk célja tehát az lesz, hogy minél hamarabb végezzen Németországgal és így mérjen döntő csapást Olaszországra, valamint felmentse Len

„Elég lenne Maniunak egy háromszavas távirata és ez a többség is megszűnne.

Erre a tekintélyre sokat alapítani nem lehet és egyáltalán nem valószínű az, hogy a kormány távozása után a király a jelenlegi többségből választaná meg kormányának új minisztereit. Az uralkodónak ezeken kívül elég kipróbált politikus áll a rendelkezésére. *Mironescu* cikke, mely ezek szerint közeli kormányváltást jósol, sok kombinációra adott alkalmat a főváros politikai köreiben.

Bucurestiből jelentik: *Blanc Aristid* ma levelet intézett az *Universul*hoz, melyben határozottan megcáfolja, mintha az *Argetoianu* interjúhoz valamelyes köze is lett volna. Ugyanakkor megcáfolja azt is, mintha ő lenne a tekintélyes kormányának kijelölt pénzügyminisztere és kijelenti, hogy soha sem vágyott hivatalos címre vagy funkcióra, mert miniszteri tárca nélkül is hasznos szolgálatokat tehet az országnak.

gyelországot, Csehszlovákiát és Romániát a német-magyar veszedelem alól, mielőtt Oroszország is akcióba lépne.

— Minden német be fogja látni, — írja *Ludendorff* — hogy hét hadtest és három lovashadtest nem elegendő, hogy határainkat megvédje az ellenséggel szemben és feltartóztassa az ellenséges tömegek előnyomulását. Nálunk minden kilométerre csupán egy gépfegyver osztag jutna. Az ellenség könnyen végzne a német határvédő csapatokkal és pedig már a mozgósítás első napjaiban.

A német nemzeti felkeléstől *Ludendorff* nem remél semmitsem, az ifjuság katonai gyakorlatait értéktelen játéknak minősíti. Németország szerinte időhiány miatt képtelen új formációkat felállítani.

Ludendorff számítása szerint az olasz csoport 5.2 millió, a francia csoport 6.35 millió katonával rendelkezne és *Ludendorff* egy pillanatig sem kételkedik a francia csoport győzelmében és pedig nem csupán számbeli fölénye miatt, hanem azért is, mivel a francia csoport hadseregei jobban vannak felszerelve.

A kiszabadult bestia

Írta: ANDRÉ CASTAING.

... Vizsgálóbíró ur.

... engedje, hogy közérdekű leleplezéseimet közöljem, azokkal a merényletekkel kapcsolatban, amelyek egy hónap óta itt Meransban nyomon követik egymást s amelyekkel szemben a rendőrség tehetetlenül áll. És csak arra kérem, bármily hihetetlennek látszanak is, türelmemmel olvassa végig e sorokat. Ne úgy gondoljon rám, mint egy mániákus betegre, hanem mint a sors egy szerencsétlen áldozatára.

Henri Lambertier a nevem. Harminckilenc éves vagyok és tizenegy év óta festek. Műtermem a rue de l'Echelles 77. szám alatt van. Ha a tárlatokat látogatni szokta, bizonyára találkozott már a nevemmel. Mindenekfelett szeretem a foglalkozásomat. Békés, kötelességtudó ember vagyok.

Legalább is ennek látszom. Mert valójában . . . Ó, most következik vallomásom legklonosabb, legrettenetesebb része. Vizsgálóbíró ur. Henri Lambertier kettőslény, vagyis inkább egy oly bonnyolult lény, akinél az egyéniség egy meghatározhatatlan, kifejezhetetlen törvény, ösztönös ritmus alapján változik. . . Hogy világosabban beszéljek, valami szörnyű öröklött ösztön nehezedik rá . . . rám . . . amelynek nemzedékeken át eltompult nyüjétől mindezt ideig sikerült szabadulnom. A bennem lakó démon csak időközönként ágaskodik fel bennem, elég ritkán, de ha ilyenkor egészséges énem minden erejével le nem küzdeném, kéjjel, boldogan engednék át a köcsök befolyásának. E futó rohamaim alatt bűnre gondolok! Vérré szomjazom! Ilyenkor dühös szorgalommal dolgozok,

festek . . . és néhány percen belül sikerül helyrehozokentem lelki egyensúlyomat.

Múlt hónap egyik estéjén — tizenhetedikén, kedden — megint rám csapott egy ilyen roham. Valami olasz brigantitörténetet olvastam s egyszerre a kezim reszketéséből, a fejem szédüléséből megneszeltem a láthatatlan ellenség közeledését. A megszokott orvosság-hoz folyamodva előrántottam egy papírlapot és möhön rajzolni kezdtem. Mit? . . . magam se tudtam, csak arra gondoltam, hogy a kísértő demont elűzzem és visszanyerjem való éneimet. Egyszerre — azzal a kíváncsisággal, mintha egy más ember rajzát nézném — láttam, hogy ujjaim alól egy emberi fej körvonalai kezdenek kibontakozni. Alacsony homloku, bozontos szemöldökű, rövid, feketeszakállas férfarc volt. Fél-szemű. Másik szemét fekete kötés takarta. De ennek az ép félszemnek valami kegyetlenül gonosz kifejezést adtam. Lassan, lassan, ahogy a férfifej alakot nyert, meggyökerezett bennem az érzés, hogy én ezt az arcot ismerem. Sőt, jól ismerem. Miközben mondhatatlan irtózáttal ugrottam fel. Kifejezetten éreztem, hogy az, akit lerajzoltam, akinek vonásokat kölcsönöztem, a rejtett ellenség, az én belső démonom. Most már möhön néztem. Csunya volt, pokoli csunya. Miért nem téptem száz darabra, miért nem vetettem tüzre ezt az átkos rajzot? Mintha titkos erő mozgatta volna a kezemet, tovább rajzoltam, valami szörnyű kíváncsiságtól ösztökélten. A fejhez megrajzoltam a törzsöt. Már a lábszáraknál tartottam, mikor, ahogy a papírt forgatni akartam, a légvonatot kikapta a kezemből és kirepítette a nyitott ablakon.

Akaratlanul is megkönnyebbültem lélekzettem föl! . . . És másnap elkövezték az ön által is ismert sorozatos gyilkosságok elsőjét.

Engem ezek a sorozatos bűnesetek meglehetősen hidegen hagytak. Akkoriban tul voltam halmozva munkával, nem igen maradt időm egyébbel is törődni. Ez a közöny tegnapig tartott. Csak tegnapig, vizsgálóbíró ur.

Tegnap délután séta közben egyik külvárosi uccába tévedtem. Ahogy egy kocsmá világos ablakai előtt elmentem, gépiesen benéztem az egyik ablakon. De már a másik pillanatban földbe gyökerezett lábakkal meredten bámultam be.

Egyik asztalnál, háttal felém, egy ember ült. Az arcát nem láthattam, de a háta, karjának a tartása, ahogy fejét a kezefőjére támasztva ült, az egész magatartása valahogy ismerősnek látszott. Mintha megérezte volna a tekintetemet, lassan megfordult. Ó volt! . . . vizsgálóbíró ur . . . ő volt! A megrajzolt arc . . . alak . . . megclevenedve! Testet ölve! Gonosz arca a bűn arca volt, a rettenetes kezek a gyilkos kezek! Csak néztem, lihegve és agyamban brutálisan kivilávosodott az igazság . . .

Vizsgálóbíró ur! . . . ezennel ünnepélyesen leleplezem a kilenc gyilkosság elkövetőjét. A gyilkos negyven év körüli, robusztus testalkatu. Alacsony homloku, rövidre vágott, feketeszakállu. Kedvenc fegyvere egy éles tör, amelyet a bőrvében rejtget. Különös ismertetőjele, hogy a ballábát kissé húzza maga után. Olaszos kiejtéssel beszél.

Vizsgálóbíró ur! . . . fogassa el a szörnyeféget, szabadítsa meg tőle a városunkat. És szabadítson meg tőle engem, Henri Lambertier-t. Mert érzem, hogy egyre itt bujkál körülöttem. És érzem, tudom, hogy egy napon engem is meg fog ölni, meg fog semmisíteni. Mint ahogy a szökött rab, biztonságot okáért, fölynyítja, megsemmisíti a börtönt, amelyből kiszökött!

Megfenyegette a belföldi gyápipart Manoilescu miniszter,

ha nem áll rendelkezésére az ipari áruk árának gyors leszállítási akciójához

**Az első teendő: a cukorárak leszállítása lesz — Értekezletre hívják össze a gyár-
ipar képviselőit — Homályos ígéretek hangzottak el az állami rekompenzációkról**

Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága tegnap ülést tartott, melyen Manoilescu rendkívül érdekes kijelentéseket tett. A kereskedelmi miniszter rávilágított arra, hogy a gabona árának zuhanásával az ország ipara és kereskedelme a csőd szélére jutott. Manoilescu érintkezést keresett az ipar és kereskedelem vezető egyéniségeivel és a velük folytatott tárgyalások után megállapította, hogy kormányintézkedésekkel kell a mezőgazdasági termények árának csökkenése irányában az ipari és kereskedelmi árakat redukálni.

A gazdasági bizottság kimondta, hogy intézkedéseket kell foganatosítani ebben az irányban

és megbizta Manoilescut, hogy az ipari és kereskedelmi körök bevonásával dolgozzon ki pontos terveket az árak leszállítására vonatkozólag. A kereskedelemügyi miniszter kijelentette, hogy első teendője a cukor árának csökkentése lesz.

Ezért még a jövő hét folyamán megkezdik a tárgyalásokat a cukorgyárak képviselőivel, később pedig össze fogja hívni a textil-, bőr- és építkezési anyagok gyárainak képviselőit. A kormány gyors tempóban akarja végrehajtani az ipari cikkek leszállítását. Figyelmezteti Manoilescu a gyárosokat arra, hogy a kormány intézkedései a fogyasztás krízisének megoldását szolgálja és hogy

az árak leszállításával egyidejűleg a vállalatok különböző kedvezményekben fognak részesülni.

Felhívja a gyárosok figyelmét arra, hogyha nem fogadják el a kormány intézkedéseit, az

meg fogja változtatni vámpolitikáját

és az import-cikkekre olyan kicsiny illetékeket fog kivetni, hogy a külföldi gyártmányok versenyképesek lesznek a romániai árukkal és ezáltal arra kényszerülnek az itteni gyárosok, hogy redukálják áraikat.

A magyar kormány mindent elkövetett, hogy megakadályozza a Csehországgal való vámháborút

A felelősséget teljes egészében a cseh kormányra hárítja — „Arra nem vállalkozhatunk, hogy szomszédunk gyarmatává süllyedjünk” — Nyilatkoznak a gazdasági szaktekintélyek — A cseh kormány mereven elzárkózik a magyar javaslat elöl

Budapestről jelentik: Három napi hasztalan várakozás után a magyar delegátusok ma számtalan sürgetésre meghívást kaptak a cseh delegációtól. Ma délelőtt az összejövetel alkalmával tárgyalásokról nem volt szó, csupán dr. Friedmann miniszteri tanácsos, a csehszlovák delegáció vezetője előre elkészített deklarációt olvasott fel, amely szerint

a cseh kormány a minimálisra redukált magyar javaslatokat sem fogadja el.

A magyar delegáció vezetője erre azzal felelt, hogy a szerződés nélküli állapotért és annak további következményeiért a felelősséget teljes egészében a cseh kormányra kell, hogy hárítsa.

A magyar kormány a legkonciliánsabb magatartást tanúsította akkor, amikor a javaslatok megtárgyalása végett megbízottakat küldött Prágába, ezzel szemben a cseh kormány eljárása az volt, hogy a magyar delegációval a kérdéstről nem is tárgyalt, három napig tétlenül hagyta őket Prágában, hogy így azután minden további tárgyalás lehetőségét kizáró deklarációt olvashasson fel előttük. Ezekután a magyar delegációnak nem maradt más hátra, minthogy ma délután fél 2 órakor elhagyta Prágát. Csupán az egyik magyar delegátus maradt ott magánokból, de néhány nap múlva ő is hazaérkezik Budapestre.

Wekerle nyilatkozik

A magyar delegáció békiülékeny magatartására nézve jellemző, hogy a prágai magyar követ két nap előtt fölkereste a külügyminiszeriumban Benes dr. állandó helyettesítésével megbízott Krofta min. tanácsost, akinek tudomására hozta, hogy a magyar delegáció bizonyos pontokban további engedelményekre is hajlandó.

A cseh-magyar kereskedelmi szerződés ügyében képviselt magyar álláspont mellett

Titulescu — az angol királynál

Bemutatta megbízólevelét V. György királynak. Londonból jelentik: Titulescu, Románia londoni követe ma délelőtt kihallgatáson jelent meg V. György angol királynál, akinek bemutatta II. Károly király megbízólevelét. A hivatalos aktus lezajlása után az angol uralkodó hosszasan és meleg barátsággal elbeszélgetett a román diplomatával.

való szilárd kitartás az ellenzéki képviselők legteljesebb rokonszenvét váltotta ki. Egyébként is a magyar politikai és gazdasági köröket a kérdés erősen foglalkoztatja. Wekerle Sándor ma a Ház folyosóján adott nyilatkozatot a kérdésben és a következőket mondotta: Tegnap este 10 óráig ültem hivatalomban és vártam az utolsó jelentéseket. Azután aláírtam az autonóm vámtarifa életbeléptetéséről szóló rendeletet. Ez az autonóm vámtarifa addig lesz érvényben, míg újabb megállapodások nem jönnek létre.

Megszólaltak a gazdasági szakférfiuk is.

Veszélyben a spanyol királyság

A királyi család elhagyja az országot — Hir a köztársaság kikiáltásáról — Afrikai csapatokkal akarják levérni a forradalmat

Madridból jelentik: Ma hivatalos nyilatkozat jelent meg a katonai zendülésről, amelyet Quieto tábornok és Franco őrnagy szított a Cuatro-Vientosban levő repülőtelepen. E két tiszt vezetésével korán reggel több tiszti és több fegyveres katona jelen meg a repülőtéren és lelövélssel fenyegette meg a kapu előtti őrséget, lefegyverezték őket, majd hirtelen behatolva a telepre, letartóztatták azokat a tiszteket, akik nem voltak hajlandók csatlakozni hozzájuk. A későbbben érkező tiszteket szintén fogságba vetették.

A telepen levő rádiókészüléken ezután üzenetet intéztek a helyőrségekhez és ebben azt közölték, hogy

a madridi helyőrség kikiáltotta a spanyol köztársaságot,

amelyhez csatlakozásra szólították föl a székhelyek

Városi Színház

December 18-án, csütörtökön 1/6 órakor rendes helyárakkal, este 9 órakor premier helyárakkal:

BODÁN MARGIT

a rádió nótásprimadonnája,

CSELÉNYI JÓZSEF

a Nemzeti Színház tagja, a nótaverseny győztese

NÓTAESTJE,

MAGYARI IMRE

a legnagyobb cigányprimás és zenekarának kíséretével.

Kazetták, parfümök,
 kölnivizek

Parfumeria
LORENZ
v. Forray-u.

nagy választékban legolcsóbb árakon.

igy az Országos Mezőgazdasági Kamara részéről Marsal Ferenc képviselő a következőket jelentette ki: Magyarország elkövetett mindent, hogy a vámháboru kitörését megakadályozza, hiszen még az utolsó pillanatban is kifejeztük a tárgyalásokra való készségünket. Arra azonban nem vállalkozhatunk, hogy bármelyik szomszédunk gyarmatává süllyedjünk le. Mi nyugodtan várjuk a fejleményeket, de úgy a kormány, mint a gazdasági élet részéről megtörténtek azok az intézkedések, amelyek befelé a vámháboru gazdasági hatásait ellensúlyozni vannak hivatva.

A magyar kormány ma este 6 órakor az ügyben rendkívüli minisztertanácsot tartott, amelyen megvitatták a Csehországgal beállott szerződés nélküli helyzetet. A kormány mindenben elfogadta Bud János kereskedelmi miniszter előterjesztéseit és a tanácskozás este 8 órakor véget ért.

Izgalom Prágában

Rendkívül érdekes a cseh-magyar határállomásokon a vámolási helyzet. Hidasnémetin éjfél óta valósággal megszűnt a forgalom, a magyar-cseh határállomáson Hidasnémetibe mindössze csekély mennyiségű faáru érkezett.

A szobi határkirendeltséghez pedig megkeresés érkezett a cseh és magyar kereskedők részéről, hogy az odaérkező árukat egy-két napig ne vámolják el, nyilván abban bízva, hogy mégis létrejön a megegyezés.

Prágában is a legnagyobb izgalommal tárgyalják a negatív eredménnyel végződött tárgyalások folyamán beállott negatív helyzet következményeit. Lapjelentések szerint a minisztertanács, amely a szerződésen kívüli állapot elfogadása mellett döntött, nem volt egységes. Egyes kormánypartok azt követelték, hogy a lisztkeverés dolgában tegyenek könnyítést. A lapok erősen tartanak attól, hogy a veszélyes állapot katasztrófa-lis helyzetet fog előidézni. Az agrárpartok azt hangsúlyozták, hogy Benesnek volt elég ideje a már féltéve felmondott szerződés megújítása ügyében megindítandó tárgyalások lefolytatására, vagy esetleg provizórikus szerződés megkötésére.

A Kamara folyosóin az a hír terjedt el, hogy komoly komplikációk fenyegetik a kormány egységét és féltik, hogy a koalíció felbomol.

helyek helyőrségeit is. Tekintettel azonban arra, hogy schonnan sem érkezett támogatás, elvesztették a vezetők bátorságukat és repülőgépre ülve Madrid fölé mentek, ahonnan röpcédulákat szórta le. Amikor visszatértek, a kormánycsapatok heves ágyutüz alá vették már a telepet, amire gépüket a határ felé irányították és elmenekültek. A telepen egy segédtiszt kiszabadította a lezárt kormányhű tiszteket, akik csekély fegyveres segítséggel lefegyverezték az ottmaradt zendülőket. A spanyol külügyminiszter később táviratot kapott a lisszaboni követtől, hogy

a megszökött repülők Lisszabon közelében lezártak és csakhamar le is tartóztatták őket

Madridból jelentik: A kormány újabb jelentése szerint az egész országban leverték a lázadást és a kormány újra ura a helyzetnek. Gibraltári angol jelentés szerint az angol erődítésből érkezett hírek alapján a helyzet Spanyolországban rendkívül komoly

Párisból jelentik: Előzetben a Madridból érkezett cenzurázott hírekkel, úgy Párisban, mint Londonban rendkívül súlyosnak ítélik meg a spanyolországi helyzetet. A kormány üsítésére már afrikai idegenlégióparusok is érkeztek Spanyolországba. A Daily Telegraph jelentése szerint Alfonz király, a királyné és a gyermekek Bulgába utaztak. Nem tartják kizártnak, hogy a királyi család még a mai nap folyamán Angliába utazik. A spanyol kormány jelentése szerint az osztromállapotot továbbra is fenntartják.

Szendrey Mihály, vagy a színügyi bizottság?

A permanens bizottság döntése: „A színügyi bizottság olyan kérdéssel foglalkozott, ami nem tartozott hatáskörébe.” — Fizethet-e a színigazgató színházjegyekkel?

Az aradvárosi színügyi-bizottság november 17-i ülésén többek között a kérdéssel foglalkozott, hogy Szendrey Mihály színigazgató fizetheti-e a lapokban közzétett reklámközleményeket páholyokkal és színházjegyekkel. Hosszas vita után egy határozatot fogadott el a bizottság, amelyben hatáskörének túllépésével mondott véleményt a színigazgató és a napilapok ellenszolgáltatásos viszonyáról. Eszerint a színigazgató reklámközleményeinek kiegyenlítéséül nem választhatja a páholyokkal való fizetés módját.

Az ügy, miután a színügyi-bizottságnak döntő szava egyáltalában nincs és csak véleményezést adhat, Aradváros permanens-tanácsa elé került, amely úgy határozott, hogy

a színügyi-bizottságnak nem volt joga beavatkozni a színigazgató és a kiadóhivatalok közötti rekompenzációs viszonyba,

mert a kommunikáció kiizetési módja kizárólagosan a színházat bérlő és a koncesszió tulajdonában levő színigazgató ügye, amely még a permanens-tanács elé sem tartozik. A színügyi-bizottság véleményezését megsemmisítő tanácsi végzés a következőképpen hangzik:

„Mi, Arad polgármestere és permanens-tanácsa, foglalkoztunk Szendrey Mihály, a magyar színház igazgatójának kérvényével, melyben annak az engedélyezését kéri, hogy a helyi

lapokban elhelyezett különböző reklámközleményeit színházi belépőjegyekkel fizethesse. Tekintettel arra, hogy

a kérdés nem tartozik a mi hatáskörünkbe, mert ez a színigazgató anyagi kérdése,

úgy határoztunk, hogy tudomásul vesszük Szendrey Mihály kérelmét és kijelentjük, hogy az ügy kizárólagosan rá tartozik, mert ő a színház bérlője és a koncesszió tulajdonosa.

Határozatunkról értesítjük Szendrey Mihály színigazgatót, a városi kulturális szakosztályt, valamint Dunca Károly főszámvevőt, a város által delegált könyvszakértőt.

Arad, a Delegatíei Consiliului Municipiului 1930. december 12-én tartott ülésén.”

Dr. Lutaí Cornel polgármester.

Olariu István főtthár.

A másolat hitelűl:

Popa Constantin, városi kultúratanácsos.

A tanács végzéséből kiviláglik tehát, hogy a színügyi-bizottság néhány héttel ezelőtti ülésén olyan kérdésből csinált mesterséges vihart, ami a színügyi-bizottságnak nem is esik a hatáskörébe. A bizottság magyar tagjai már akkor leszögezték ezt a felfogásukat és a permanens-tanács végzése minden tekintetben igazolta ezt az álláspontot.

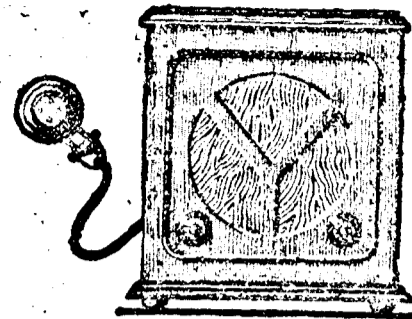
Színház — Irodalom — Művészet

* Az aradi Városi Színház lieti műsorának sorrendje. Szerda: Román előadás, Csütörtök: Bodán Margitnak, a rádió nótáprimadonnájának és Cselényi Józsefnek, a magyar dalverseny budapesti győztesének hangversenye Magyar Imre budapesti cigánykirály és zenekara kíséretében. Bérletiszünet. Első előadás délután fél 6 órakor, rendes helyárok mellett. Második előadás este 9 órakor, premierhelyárral. — Péntek: Szünet, Szombat: Csodabár. A színházi év vezető attrakciójának bemutató előadása. A) bérlet.

* Csiky Gergely emlék-est az aradi színházban. Az aradi színtársulat ma este az aradmegyei származású, neves magyar író: Csiky Gergely emlékének áldozott és ez alkalommal egyik nemesveretű vigjátékát, a „Círa nyomorúság”-ot elevenítette fel. Szomorú bevallással írjuk le, hogy alig néhányan tartották kultur-ügynek a színházban megjelenni és valami fájó hangulat lengte át az egész estét. Kezdet előtt Szabados Árpád Hrabovszky Lajos Csiky Gergely-emlékversét szavalta el, majd utána szélibbent a függöny. Az előadásban nem volt sok élvezet. Messze kiemelkedett az együttesből Szendrey Mihály kitűnő Csomó Bálint diurnistája, a pompás komikum Gőmőry Emmának és L. Kiss Mariskának sikerült még csak hatást elérni, Csóka Józseffel egyetemben. A többi szereplők a régivágású vigjáték keretébe nem tudtak beleilleszkedni.

* A Pax Vobis-ről, Gulácsy Irén nagyszabású mű történelmi regényéről, amelynek rendkívüli sikere már most jelentkezik. Surányi Miklós avatott tollából közöl ismertést az Új Idők mai száma. Ruzsika Mária elmés cikkben méltatja Farkas Imre új verseskönyvét. Adorján Andor párisi levelében érdekes portrét ad Henry Bernsteinről. A szépirodalmi részt Kosáryné Réz Lola és Illés Endre elbeszélései, továbbá Maghy Zoltán, Varga Gyula Fekete Lajos és Ujházy Irén versei teszik érdekessé. Érdekes képek, fotografiák gazdagítják az Új Idők-et, melynek kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrásy-ut 16. bárkinek küld díjtalan műtatványszámot. Előzetési díj negyedévre 260 lej

* Szöllősi István irodalomtörténeti előadásai. Kara Győző hat előadása után, a Kölcsey Egyesület irodalomtörténeti sorozatában Szöllősi István néhány előadása következik. E hét péntekjén az ellenreformáció nagy vezérének, Pázmány Péternek sokoldalú kulturmunkáját fogja méltatni. Karácsony előtt ez lesz a Kölcsey-Egyesület utolsó előadása. Január 11-ikétől folytatja Szöllősi előadásait Besenyei koráig. Utána újra Kara, Fischer Aladár, Kövér Erzsébet, dr. Szántó Zsigmond, dr. Berthe Nándor és dr. Schweitzer József előadásai következnek az Iparos Kulturházban, husvétig. A pénteki előadás, mint az eddigiek pontosan 6 órakor kezdődik.



Az ideai rádió idény szenzációja:

GLORIA

hálózati vevő beépített hangszóróval.

* A budapesti Stúdió szenzációi Aradon. Bodán Margit és Cselényi József csütörtöki nótadéltűnője, illetőleg estjéről beszél ma Arad, akiket a hírneves Magyar Imre fog zenekarával kísélni. Bodán Margit 18 nótaciklust tartott a Stúdióban, valósággal tudósa a népdaloknak, Cselényi József, a Nemzeti Színház tagja pedig megnyerte tavasszal a nótaversenyt és jelentős szavazatmenyiség (6000) érkezett Erdélyből. Magyar Imre zeneakadémiát végzett úri muzsikusz, aki a háboruban tüzérezrednagy volt, teljes zenekarával érkezik, köztük Oláh Imrével, az ismert cimbalomművésszel. Remek duettek és szólókat adnak elő kettős fellépésükön, még pedig délután fél 6 órakor rendes, este 9 órakor pedig premierhelyárok mellett.

* Meghívó a Kölcsey Egyesület választmányának. A Kölcsey Egyesület választmányát fontos ügyben meghívjuk december 20-án esti 6 órára, a Kulturpalota Kölcsey-szobájába. Fischer Aladár ügyvezető alelnök. Szöllősi István főtthár.

MAGYAROK! Gyermekeiteknek a szülő anyanyelve irandó be az összeírású ívre. Magyar szülők gyermekeinek, magyar az anyanyelvel!

Kiutalták a köztisztviselők fizetését, de a kifizetés akadályokba ütközik

Egy zavaros rendelet, ami miatt a tisztviselőknek nyomorogniuk kell — Van pénz, van kiutalás, csak fizetés nincs — Dr. Marsieu prefektus távirata a pénzügyminiszterhez

Új rend, ami kétségbeejtő zavart teremtett

Az aradi megyei prefekturára szinte napon-ta fordulnak kétségbeesett panaszokkal az aradi állami tisztviselők, akik hónapok óta nem kaptak fizetést és ma a legsúlyosabb helyzetben élnek.

Az aradi rendőrség, a csendőrség, a megyei főbírák, a tanítók, két-három hónapja nem kapták meg illetményeiket.

Tegnap az állami tisztviselők küldöttsége kereste fel Marsieu Justin dr. megyei prefektust, aki előtt kitárták rettenetes helyzetüket, elmondották, hogy nem tudnak házbért fizetni és az a veszély fenyegeti őket, hogy télviz idején kidobják őket lakásukból. Kérték a prefektust, tegyen valamit érdekükben. Marsieu dr. elmondotta, hogy

már sürgető táviratot intézett a pénzügyminisztériumhoz, azonban arra ezideig nem érkezett válasz. Kijelentette, hogy most egyenesen Popovici pénzügyminiszterhez fordul táviratával.

A távirat a mai napon el is ment és az érdekeltek most izgalommal várják az intervenció eredményét.

A köztisztviselők fizetése körül furcsa szituáció keletkezett. Az a helyzet ugyanis, hogy mindegyik kategória számára megérkezett a pénzügyminisztérium kiutalása, azonban a nekik járó összegek mégsem fizethetők ki, a bevezetett új rend miatt. A pénzügyigazgató-ságnak nincs pénze. Minden befolyó összeget a pénzügyminisztérium rendeletére a Banca Nationala-hoz fizetnek be és onnan az egyes kifizetések eszközéséhez csak akkor kaphat pénzt, ha külön kiutalás érkezik, az úgynevezett akkreditálás. Hiába érkezett meg Aradra a miniszteri kiutalás, ha a Banca Nationala nem kapott akkreditálást az összeg kifizetésére. Így állott elő az a groteszk helyzet, hogy

a megyei főszolgabírák hetek óta járkálnak, zsebükből a miniszteri kiutalással és ennek dacára sem fizetik ki a nekik járó összegeket.

MI AZ ŐN NÓTAJA?

KLÉNKELT:

BODÁN MARGIT,

vagy

CSELÉNYI JÓZSEF,

vagy előadja

MAGYARI IMRE

dec. 18-án a Városi Színházban.

Adja le a címét borítékban a színházi pénztárnál

A Magyar Párt aradi tagozatának felhívása Arad magyarjaihoz

Magyar Testvérek!

Egyik nagy sérelmünket a magunk akaratából jóvátehetjük. A választói névjegyzékek kiigazítása most folyik a városházán. Tudjuk, mily sokan az arra jogosultak közül kimaradtak a legutolsó összeírásból. Nemcsak férfiak, de nők száza is jártak így s a városi tanácsválasztáson nem gyakorolhatták legfontosabb polgári jogukat, a szavazást, pedig a város polgárságának nagy érdeke fűződik ehhez.

Minden 21-ik életévét betöltött férfi.

Ha román állampolgár és egy éve Aradon lakik, valamint minden nő, ki e feltételnek megfelel és négy közép (polgári) iskolai végzettsége, vagy háborus kitüntetése van, vagy hadiözvegy, vagy valamelyik jótékonyági egyesület vezetőségi tagja, tartsa magyar és polgári kötelességének a listába való felvételét. Az érdekeltek két csoportja: akik jogosultak voltak, de kihagytattak a ma érvényes listából s nem szavazhattak a tanácsválasztáson és a 21-ik életévüket az idén betöltött ifjak jelentkezzenek a városháza 95-ös számú szobájában még december hó folyamán, mert azontul csak felebbezni lehet január 3-ig.

Okvetlenül szükséges okmányok: állampolgársági, személyazonossági igazolvány, az ügyészségtől beszerzett büntetlenségi bizonyítvány s a nőknek: iskolai bizonyítvány is. (Aki 1929. szeptember havában, vagy azóta az otthon- (illetőségi) listába felvették s ezt a körülményt igazolják, elegendő csak a büntetlenségi bizonyítvány s a nőknél még az iskolai bizonyítvány.)

Az ügyészségtől a büntetlenségi igazolvány beszerzésében a Pártiroda szívesen rendelkezésre áll. Az érdekeltek csupán az ezzel járó készkiadásokat szíveskedjenek viselni, a beszerzéséről a Pártiroda fog gondoskodni. A pártirodában megtekinthető a községi választók listája s az is megállapítható, hogy ki, melyik listából maradt ki. Tehát mindazok, akik előbb tájékozódni akarnak, azt ott megtekinthetik. A pártiroda Str. Romanului (Zrinyi-ucca) 8. szám alatt van. Ha valaki úgy találja, hogy felesleges huzavonával kezelik a jelentkezésnél az ügyét, szintén keresse fel a pártirodát. (A tanácsválasztás óta a pártirodában jelentkezőket arra kérjük, szíveskedjenek ott a büntetlenségi bizonyítvány beszerzése végett sürgősen megjelenni.)

Magyar nők és férfiak! Egyik legfontosabb jogunk feladása volna, ha nem vétetnénk fel magunkat teljes számmal a választói névjegyzékbe. Ne mondhasa senki, hogy mi magyarok nem vagyunk jogokra méltók, mert a meglévőkkel sem akarunk élni. Ne legyen akadály és ne hátráljon meg senki amiatt, hogy a büntetlenségi bizonyítvány beszerzésével költsége merül fel — mert fáradsága nem, hiszen azt a pártiroda intézi el — hanem legyen mindenki erős és kitartó és mindaddig ne nyugodjék, míg neve bele nem kerül a jegyzékbe.

A Magyar Párt Elnöksége

A mikor a taxisoffőr viteldíjat követel

Barzu János mikolakai igazgató-tanító ez év nyarán feljelentést tett Hentiu György aradi taxi-soffőr ellen, hogy súlyosan bántalmazta, miután nézeteltérésük támadt egy fuvardíj ügyében. Az elmúlt nyáron az igazgató-tanító ugyanis autó-taxin ment haza. Vallomása szerint 45 lejben alkudta ki előre a viteldíjat, mégis, mikor megérkeztek, a soffőr a taxaméter szerinti 95 lejt követelte. Ezt nem volt hajlandó megfizetni, mire Hentiu utána ment háza udvarára s ott súlyosan megsértette kezét, úgy, hogy hónapokig állott orvosi kezelés alatt, majd elvette kalapját és botját. A soffőr mai kihallgatása alkalmával kijelentette, hogy a taxaméter szerinti díjat alkudták ki, különben sem bántalmazta, csak elvette kalapját és botját a fuvardíj fejében. Állításaik igazolására úgy a soffőr, mint a feljelentő igazgató-tanító tanukat neveztek meg, mire a bíróság elhalasztotta a tárgyalást és elrendelte az ügyben az új tanúk beidézését.



Vezérképviselő: Vértés Vilmos, mérnök, Arad.

Kétszáz textilgyári munkás heves tüntetése

Egy letartóztatott ifjúnok szabadonbocsátását követelték. a munkaügyi felügyelőségen

A rendőri karhatalom erőyes közbelépése. Összetűzések egy meg nem tartott gyűlés miatt

Az aradi textilgyári munkások sztrájkja még mindig tart, rendes-munka még nem indult meg a gyárban, a tárgyalások pedig addig nem kezdődhetnek meg, míg a munkások nem választják meg törvényes képviselőiket. A sztrájkból kifolyólag ma újabb incidensek robbantak ki, amennyiben a sztrájkoló munkások tüntetést rendeztek a munkafelügyelőségen.

A kora délelőtti órákban, valamivel 10 óra előtt a munkafelügyelőségen nagyobb csoport jelent meg és az inspektorátus kapuját alatt és az udvarban gyülekezni kezdtek a munkások. Rövid félóra alatt több mint kétszáz munkás gyűlt össze. Erre az alkalomra bejöttek a környékből falvakból a sváb munkások és munkásnők is, akik abban a hitben voltak, hogy a mai napon fogja a munkásság újabb gyűlését megtartani. A cél tulajdonképpen ennek a gyűlésnek a megtartása volt. A munkások megbízottai felmentek Buzea dr. munkaügyi felügyelőhöz a gyűléshez szükséges engedély megbeszélése végett. A munkásság nyugodtan és csendben várta a tárgyalások kiménetét.

A rendőrséget ekkor már avizálták arról, hogy a munkaügyi felügyelőségen mintegy kétszáz főnyi tömeg tartózkodik és hogy a zavargások elkerülése végett ajánlatos lenne a karhatalom kiküldetése. De tetszen komiszár vezetésével csakhamar mintegy ötven rendőr jelent meg a helyszínen, akik egy csoportban az Erzsébet-köruton helyezkedtek el. Ugyanakkor pedig megérkezett Iancu Traian rendőrigazgató is több rendőrségi tisztviselő kíséretében.

A textilgyári sztrájk kirobbanásának ügyéből kifolyólag a rendőrség Krémer Miklós ifjúnokait ma délelőtt 10 órakor őrizetbe vette.

A munkaügyi felügyelővel folytatott tárgyalások alkalmával a munkások arra a megállapodásra jutottak, hogy Buzea dr. kíséretében felkeresik Marsieu Jusztin dr. prefektust, akinek engedélyt kéri a gyűlés megtartására. Egy nyolc-tagú delegáció el is indult a prefekturára, azonban nem sikerült a prefektust ott találniok. Ekkor Buzea dr. hozzájárulásával úgy döntöttek, hogy a délután folyamán keresik fel a prefektust és akkor kéri tőle az engedélyt.

Erre az elhatározásra azonban elégedetlenkedni kezdett a tömeg és olyan közbekiáltások hangzottak el, hogy nem engedik elszabotálni a gyűlés ügyét. Vita keletkezett, egyszerre többen elkiáltották magukat:

— Addig nem megyünk haza, míg Krémert ki nem engedik!

Iancu Traian rendőrigazgató ekkor belépett a kapu alá és a következő felhívást intézte a munkásokhoz:

— A törvény nevében felszólítom a tömeget, hogy hagyja el a munkafelügyelőség épületét és oszoljon szét!

Iancu Traian szavai még el sem hangzottak, s máris hatalmas kiabálás volt reá a válasz:

— Nem megyünk! Senki sem távozzon innen! Amíg Krémert ki nem engedik, egy tapodtat sem teszünk! Helyezzék szabadlábra Krémert!

A rendőrség ekkorra már felfeljődött és az Erzsébet-körut felé vezető utat elzárta. A kiáltás bent még mindig tartott, de egyesek megkezdtek a felügyelőség épületéből való kivonulást. A tömeg zöme azonban a kapu alatt és az udvaron maradt. Ekkor egynehány detektív ment be az épületbe és újra távozásra szólította fel a tömeget. Amikor aztán erre is visszautasító választ kaptak, a karhatalomnak egy része bevonult a kapu alá és kiűrtette azt. Iancu Traian utasítására a tömeget a Baros-park irányába terelték, nehogy újabb tüntetést kíséreljen meg és hogy ne forgalmas helyeken oszoljon szét. A körülöngött munkásokat a karhatalom a Maros partján tovább mint a Radnai-utig kísérte, ahol oszlásra szólította föl. A tömeg itt csendben és rendben szétszült.

Krémer Miklós ifjúnokait egyébként ma délután két órakor a rendőrségről elbocsájtották.

Az aradi mozik mai műsora

5, 7 és 9 órakor.

CENTRAL: ZWEI HERZEN IM 3/4 TAKT. (Két szív egy keringőben.) Világláger. Rendezte: Bolváry Géza. Főszereplők: Walter Janssen, Grell Theimer, Willy Forst, Irene Eisinger, Szőke Szakáll. — Rendes helyárak! Az előadások megkezdésekor az ajtók bezáratnak. — Jegyek elővételben kaphatók.

SELECT: Ma utóljára, A HAMIS ESKÜ. Iránydráma. Főszerepekben: Alice Roberte, La Jana és Franz Lederer.

ELITE: Premier! BEN ALI. Keleti dráma. Főszerepekben: Betty Compson és Allan Forrest.

GRADISTE: Új műsor, 7 és 9 órakor. PÁNCÉL-AUTÓ. Szenzációs dráma Carlo Aldini-vel.

HIREK

A véres költő

Néró óta tucatjával akadtak. Kardot csörgetnek és lantot pengetnek. Mikor már elunták a véres hadi dicsőséget, másfajta babérokra vágyanak. A legalkalmasabb erre a lira...

Feng-Fu tábornok, a véres kínai, aki diadalmas ütközetekben sorra foglalta el a lázongó északi városokat, mint most kiderült, verseket ír. A verseket természetesen a legelőkelőbb kínai napilapok és folyóiratok közlik. A legelső helyen. Vastag betűkkel.

Miről zeng a véres költő? Tán a felgyújtott falvakat éneklir meg? A felakasztott, lenyakasztott emberek százairól ír véres epepeát? Nem. Rózsákról, liliumokról, a szent lótuszról, a cseresznye-virágról és egy hölgyről, akit álmaiban látott.

Csuda finom lélek!

Egyik verse, hevenyészett fordításban — németből vettük át — így szól:

„A hold ott ül már a vizen,
lúgyan ring a tavon,
kis madár sir a fészében,
tán rosszat álmódott..
a halak is alszanak már,
csak az én lelkem nem nyughatik.“

Bájos kis miniatűr. Próbáljuk kielemezni. A költő egy holdvilágos éjjel álmatlanságban szenved. Ahelyett, hogy alátót szedne, verset ír. A madár rosszat álmódott... a lelke nem nyughatik. Ez igen érthető. Annyi tömegvilágosság után mégsem lehet józúen szunyókálni. A véres költő fél a szellemektől. Babonás. Ugy akar vezekelni, hogy verset ír...

A kiadó egész biztos jó üzletet csinál vele. Ki nem siet majd megvásárolni, a tábornok ur fenhatósága alá tartozó tartományokban? Aki nek fontos, hogy a feje biztosan üljön a nyakán...

A verseskönyvet bárki megrendelheti a szerzőnél. Utánvétet. Portókötséget ne felejtessenek el mellékelni. Dedikált példányok felárral kaphatók...

— Aradi meteorológiai jelentés. December 16-ra: Hőmérséklet: 0, +1 C. Légnomás: 756—758 mm. Nedvesség: 72—90%. Prognózis: December 17-re: Fagyponktörüli hőmérséklettel, csapadékos idő, havazással.

— Létrejön a Balkán-unió. Belgrádból jelentik: M a r i n k o v i c s külügyminiszter ma délelőtt a sajtó képviselői előtt nyilatkozott a thénai utjáról. Kijelentette, hogy az utnak első sorban formai jellege volt, de azért is utazott, hogy eloszlassa azon különböző híreszteléseket, amelyek az utóbbi időben a többi délkelet-európai miniszter utazásával kapcsolatban a sajtóban felmerültek. Hangoztatja, hogy Jugoszlávia és Törökország között a viszony igen szívélyes. Kijelentette, hogy a Balkán-unió létre fog jönni akkor, ha a Balkán valamennyi állama érdekét látja abban.

Pyjama, reggeli kabátok, plaidok
és az összes **uridivat** cikkek a legolcsóbb árban és a legnagyobb választékban
„CHIC“ Hegedűs és Goldmann cégnél.

— Miniszteri adomány aradmegyei templomoknak. A kultuszminisztériumtól ma leirat érkezett az aradi megyeházára, amely közli, hogy minisztérium a Guravoi és Aciuta aradmegyei községekben lévő görög keleti templomok részére 10—10.000 lejt ad.

— Hetivásárt — kedden. Miután karácsony másodnapja péntekre esik, Aradváros állandó választmányja olyéntelmű határozatot hozott, hogy az ünnep másodnapjára eső hetivásárt a jövő hét keddjén, vagyis december 23-án engedélyezi.

— Őt új ucca Aradon. Mint ismeretes, Lufai úr, polgármester már régebben foglalkozik avval a tervvel, hogy a belvárosból Ségába és Pernyávába öt új uccát nyit. Muresan János főmérnök már elkészítette a vonatkozó terveket és a város állandó választmányja ma délutáni ülésén hozott érdemleges határozatot az új uccanyitások ügyében. A tervek szerint a belvárosból öt új ucca nyílma meg, részben Ségá felé, részben pedig Pernyáva felé. A bizottság úgy határozott, hogy a terveket magáéva teszi és azt pártolólág terjeszti a legközelebbi közgyűlés elé.

Somlay Arthur aradi vendégszereplése és egy budapesti hétfői lap cikke, amely arról tud, hogy Somlaynak nem adták beutazást engedélyt, emiatt válságba jutott az aradi színház s a már eladott összes jegyek árát vissza kellett fizetnie — Ezzel szemben az igazság: Somlaynak meg van az engedélye s januárban jön Aradra

Egyik budapesti hétfői lapban olvastuk nem kis csodálkozással az alábbi színházi cikket:

„Somlay Arthur néhány héttel ezelőtt megállapodást kötött Szendrey Mihállyal, az arad—temesvári színházak igazgatójával. A megállapodás értelmében Somlay Arthurnak december 12-én kellett volna elkezdnie kéthetes romániai vendégjátékát Aradon és Temesvárott. Arad és Temesvár közönsége nagy érdeklődéssel várta a kiváló művészt, aki még sohasem játszott e városokban.

Az első plakátjelentésekre *elígytak a színház összes jegyei* és ugylátszott, hogy a kéthetes vendégjáték óriási anyagi eredményt hoz az arad—temesvári színháznak, amely különben is nagyon küzköd a létért. Somlay Arthur, aki közben Budapesten lemondotta azokat az ajánlatokat, amelyekkel itt felkeresték, hiába várt a beutazási engedélyre. Multak a napok és Szendrey Mihály szinigazgató nem küldte meg néki a várva-várt irást. Közben ugyanis az történt, hogy a színház folyamodását a kerületi hatóságok elutasították és *megtagadták Somlay Arthur beutazási engedélyének kiadását.*

Eltekintve attól, hogy Somlay Arthurt ez a vendégszereplési engedély megtagadása anyagilag is jelentősen megkárosítja, az arad-te-

— A város költségén temetik el Véber Gusztáv közüzemi tisztviselőt. Aradváros állandó választmányja ma esti ülésén foglalkozott Véber Gusztáv közüzemi tisztviselő elhalálzásának ügyével. A bizottság elhatározta, hogy a tisztviselőt a város költségén temetteti el és három havil illetményét fogják kiutalni végkielégítés képen.

**Sehol jobban —
sehol olcsóbban**
mint
RUTKAY & BOTYE
fehérnemű cégnél szerezheti be
karácsonyi ajándék szükségletét
Arad, megyeházzal szemben.

— Szombaton nyitja meg a város a népkonyhákat. Dr. Velcssov Géza alpolgármester ma délelőtt beható tárgyalásokat folytatott az aradi munkanélküliek élelemmel való ellátásáról. Mint ismeretes, az eredeti terv szerint a város pénteken akarta megnyitni a két népkonyhát, azonban a Szegényházon kívüli más alkalmas helyiséget nem találtak. A mai megbeszélések eredményeképpen, a város úgy döntött, hogy esütörtökön reggel 8 órától megkezdji a városháza udvarán a népkonyhajegyek kiosztását, pénteken kenyert fognak kiosztani a munkanélküliek között, szombaton azonban már meleg ételt is ki fog szolgáltatni a két népkonyha.

Gyermekkoszik, gyermekszékek, játékaruk rendkívüli nagy választékban, mélyen leszállított árban Hegedűs cégnél Aradon.

— Botrány egy korcsmában. Parázs botrányt rendezett tegnap este Kiss János aradi hentesmester, aki a Strada Brazoianu 59. szám alatt lakik. Kiss hentesmester tognap este 8 óra tájban betért egy Str. General Goanduccában lévő korcsmába és ott nagyobb mennyiségű italt rendelt. Miután az italokat elfogyasztotta és már meglehetősen illuminált állapotban volt, belekötött a korcsma vendégeibe. A tulajdonos felszólította, hogy maradjon csendben, a részeg ember azonban nem reagált a figyelmeztetésre és nagy lármát csapott, majd hirtelen felkapott egy széket és a vendéglő valamennyi ablakát betörte. A dühöngő embert lefogták, majd a közben odahívott rendőr Kiss Jánost előállította a rendőrségre. Az eljárás a botrányokozó hentes ellen megindult.

mesvári színház súlyos helyzetbe jutott amiatt, mert Somlay előadásának jegyeit természetesen a színháznak vissza kellett téríteni és így a karácsony előtti nehéz hetekben várt bevételek elmaradnak. Szendrey Mihály szinigazgató azonban nem nyugszik bele ebbe a döntésbe, hanem a minisztériumhoz folyamodta fel az ügyet és reméli, hogy a legfelsőbb hatóságok elismeréssel fognak adózni Somlay Arthur művészetének, valamint méltányolni fogják a színház nehéz helyzetét.

Természetesen kérdést intéztünk az ügyben Szendrey Mihályhoz, aki, ha lehet még nálunk is jobban elcsodálkozott a cikken, mert bizony Aradon még egyetlen reklámozó sor sem jelent meg Somlay aradi vendégszerepléséről, nemhogy plakátok közölték volna a neves művész jöttét. Ebből kifolyólag persze egyetlen jegyet sem adhattak el a vendégjátékokra és még kevésbé érthette emiatt anyagi károsodás a szinigazgatót. Az igazság homlokegyenest ellenkezik a megdöbbentő tévedésektől hemzsező cikkben közöltekkel.

Szendrey Mihály ugyanis legutóbbi bucaresti-i útja alkalmával elintézte Somlay engedélyét és amint a szinigazgatótól értesülünk, Somlay január elején minden további engedély-kieszközlés nélkül rendben megkezdheti aradi és temesvári vendégjátékát.

Gyilkosságra való felbujtásért letartóztattak egy gazdálkodót

A védő a vádlott szabadlábrahelyezését kérte

Beszámoltunk arról, hogy az aradi ügyészség letartóztatta Halma g e a n Péter koronai gazdálkodót, akit azzal vádolnak, hogy 1918-ban felbujtotta D a n c i István községbeli gazdát, hogy egy puskalövessel ölje meg B a r n a Simion községi bírót. Az ügyben még 1920-ban tartott az aradi törvényszék főtárgyalást, azonban bizonyítékok hiányában felmentette a vádlottakat. Most Danci egy elsőfős következtében, újra felszínre merült a gyilkosság ügye. M i c l e a Sever dr., Halma g e a n védője, ma beadványt intézett a vizsgálóbíróhoz, kérve védencc szabadlábrahelyezését, miután jogerősen felmentették annakidején és semmiféle bizonyíték ellene nem merült fel. Hivatkozik a beadvány arra is, hogy a bűnvádi vizsgálatot csak a törvényszék döntése alapján lehetett volna megindítani, még pedig az ügyészség által beteriesztett új bizonyítékokra hivatkozva. Törvényszéki döntés nélkül azonban az ügyet nem lehetett feleleveníteni. A vizsgálóbíró a napokban dönt a kérelem felett.

— Horthy Miklós a budapesti közgazdasági egyetem díszdoktora. Budapestről jelentik: A közgazdasági egyetem Horthy Miklós kormányzót díszdoktorrá akarja avatni. A kormányzó beleegyezését adta, hogy a doktorráavatás a legközelebb megtörténjen.

— Halálozás. M a g y a r Ignác kötszővőmester meghalt. Folyó hó 17-én délután 3 órakor temetik a felsőtemető halottasházából.

— Házkutatást tartottak a Prágai Magyar Hírlap szerkesztőségében. Prágából jelentik: Tegnap este a Prágai Magyar Hírlap szerkesztőségében detektívek jelentek meg és házkutatást tartottak több órán át. Lefoglalták az összes írógépeket és sok kéziratot és levelezést. A gépeket 3 nap múlva visszaadják. A házkutatás okát nem tudják, de azt hiszik, hogy az egyik budapesti jobboldali lap leleplezéseivel áll összefüggésben, amely szerint a cseh szocialista párt pénzelte a Népszavát és a magyarországi szocialistákat. Dérer és Soukop cseh szocialista vezérek egyébként bűnvádi feljelentést tettek a Prágai Magyar Hírlap ellen, amely leközölte a budapesti „Magyar-ság“-ban megjelent, állítólag apokrif cikket.

Pernyertes lett a volt török szultán egyik birtokperében

A török angol vegyesbíróság 16 millió fontsterlingtől ütötte el az exuralkodót.

Sztambulból jelentik: A török-angol döntőbíróság ma ítéletet hirdetett Abdul Hamid volt szultán egyik perében, amelyet 16 millió fontsterling iránt indított kártérítésképpen az iraki és palesztinai birtokaiért.

A volt szultán keresetét elutasították, mert a békeszerződés megsemmisítette a szultán családjának az ezen területen birtokos ingatlanok feletti tulajdonjogát. Egyébként Abdul Hamid összes vitás birtokainak értéke 100 millió fontsterling.

— **Éjszakai ablakbeverések Aradon.** Tegnap, az esti szürkület beállta után ismeretlen tettes ablakbezuzással és kövek dobálással jelentékeny kárt okozott az Illés-ucca 151/a számú ház uccai frontján. Miután ehhez hasonló eset az utóbbi időben már többször előfordult, a ház tulajdonosa, Gellért Gyula a mai napon megtette feljelentését a rendőrségen. Az eddigi feltevés az, hogy valamelyik környékbeli, szülői felügyelet nélkül levő kamasz a tett elkövetője.

— **Törzsnélküli fej — lábnélküli hölgy.** A Forray-uccában járók már pár napja valami szokatlan dologra lesznek figyelmesek. Az egyik üzlet előtt hatalmas, festett plakátok díszlenek, melyek törzs nélküli hölgyet ábrázolnak. A belépőre egy kéz- és lábnélküli hölgy mosolyog, mellette pedig, egy három lábú asztalkáról, egy törzsnélküli női fej szólal meg. Mindketten beszélnek és élénken felelnek a kérdésekre. Az impresszárió megmagyarázza, hogy illúzió az egész. Ugyanebben a helyiségben produkálta magát Iris, a jósnő, aki gondolatátvitelt mutat be. Megérdemlik az érdeklődést; érdekes emberek.

— **Összeütközött autók Arad főterén.** Könnyen végzetessé válható auto-szerencsétlenség történt ma a pénzügyigazgatóság előtt. A Széchenyi-uccából, a Kulturpalota irányába közeledett dr. Lukáts Jenő orvos autója, mely beleszaladt az épp akkor befordulni akaró Faick Béla 417-es temesvári jelzésű autójába. Az összeütközésből kifolyólag a temesvári autó erősebben megrongálódott.

— **A Kisjenő-erdőhegyi Református Népszövetség tea-estje.** A Kisjenő-erdőhegyi Református Népszövetség, a Református Dalárda közreműködésével, jól sikerült műsoros tea-estélyt rendezett az Iparos Otthon termeiben. Bottyán tiszteletes üdvözlő szavai után, a Dalárda énekszáma nyitotta meg a műsort. Majd két kis iskolás-leányka, Szeberényi Rózsika és Tüzér Zsuzsika szavai következtek. Dr. Olosz Lajos helikoni tag, az Erdélyi Helikonról tartott érdekes és lépszerű előadást. Végül Kiss Géza, a szalonai költő-pap, Remenyik Sándor, majd a saját verseit adta elő, nagy tetszés mellett. Befejezésül ismét a Dalárda énekelt, Kilin Sándor tanító vezetése mellett. Műsor után hajnalig tartó kedélyes, jó hangulatú tánc következett.

— **Rendőrségi hírek.** Özvegy Szaboczkya Anna és Eftimie Nicolescu, Strada Elena Doamna 7. szám alatti lakosok feljelentést tettek a rendőrségen, hogy különféle ruhaneműket loptak el a lakásukról. A lopással Avram Ferenc 20 éves bokszeji fogászt és pincért gyanúsítják. A rendőrség megindította az eljárást. — Dr. Ujhelyi József Bul. Regele Ferdinand 17. szám alatti orvos feljelentést tett Burián Jakab aradi lakos ellen, aki padlásáról több holmit lopott el. A vizsgálat megindult. — Rosenberg Mihály aradi lakos feljelentette a 123. számú bérkocsist, aki őt sértésekkel illette. A bérkocsis ellen megindult az eljárás. — Bourne & Comp. varrógép-gyár aradi fiókja feljelentést tett Hanula Imre és felesége aradi lakosok ellen, akik a részletre vásárolt gépet eladták és a részleteket nem hajlandók tovább fizetni. Az eljárást Hanula Imre és felesége ellen megindították.

— **Katonai okmányok felülvizsgálása.** A hadkiegészítő parancsnokságnak a katonai okmányok felülvizsgálása céljából kiküldött bizottsága a következő helyeken tart felülvizsgálást: december 17-én a CFR raktárában. December 18-án: a Neuman-malomban.

Javulás állott be Poincaré állapotában

Az este folyamán visszanyerte erejét — A súlyosnak látszó helyzet veszélye mulóban — Az angol király melegen érdeklődött a neves politikus hogyléte iránt

Párisból jelentik: Raymond Poincaré volt köztársasági és kormányelnök hirtelen megbetegedéséről ma délután előbb ellentétes hírek érkeztek, amelyek leginkább arról számoltak be, hogy Poincaré állapota súlyosbodott. Ezek a jelentések arról tudtak, hogy a kétoldali szélütés következményeként, teljes bénulás állott be.

A szombati gyöngesége változatlanul fenmaradt és a vese rendetlen működése következtében urémia lépett fel, ennek nyomán pedig a vérnyomása is emelkedett, sőt attól lehetett tartani, hogy az agyában egy ér elpattan. A háziorvosa diétát rendelt el, később pedig több orvosnár jelent meg konzultációra, akik igen aggasztónak találták állapotát.

Későbbi táviratok és telefonjelentések

— **Chanuka-ünnepi tea-estély Pankotán.** A Pankotai Izraelita Hitközség, a Pankotai Urikaszinó összes helyiségeiben, vasárnap este jól sikerült házi tea-estélyt rendezett. Az estélyt Sonnenschein Éliás rabbi magasszárnyalású, üdvözlő beszéde vezette be, mely után következett Wolff Iván ügyvédjelölt által ötletesen összeállított műsor. A műsor első száma Friedmann Sári és Kun Bözsi ügyesen eljátszott román tánc volt, mely után Keller Dezső író „A ruza” című szellemes egyfelvonásos következett, melyben Márton Iby, Kun Bözsi, Wolff Iván, Kun Sári, Sonnenschein Lenke, Neumann Józsi és Sonnenklár Duci szerepeltek nagy sikerrel. Külön említésre méltó Márton Iby ügyes alakítása. Azután Sonnenklár Duci és Wolff Iván groteszk-táncot követtek, melyet nevezetesen műkedvelőket felülmúló táncművészséggel és rutinnal láttak el. A műsor következő száma: Vadnay László „Az üzlet — üzlet” egyfelvonásos vígjátéka volt, amit Neumann Józsi, Sonnenklár Lenke, Wolff Iván, Friedmann Sári és a szerepbe beugrott, műkedvelő előadásoknál előnyösen ismert Kappó Nanó, komoly színészeket megközelítő tudással és színjátszó-készséggel adtak elő nagy sikerrel. Azután Márton Iby és Wolff Iván „Babátánc” címen klasszikus táncot lejátszottak, amelynek betanulása és megjátszása komoly feladatok elé állították a szereplőket, s ezt a feladatot a közönség tetszésnyilvánítása mellett, ügyesen oldották meg. Végül befejezésül: Török Rezső finom humorral megírt „Csöndes Juli” c. paraszt-komédiáját adták elő, melyben Juli szerepében Kun Sári komoly színész-teljesítményéről tett tanubizonyosságot. Mellette méltán kérnek a sikerből a többi szereplők: Sonnenklár Duci, Kappó Nanó, Wolff Iván, Márton Iby és Neumann Józsi. A konferencier tisztelt igen ügyesen és szellemesen Wolff Iván látta el, aki mellett Weichherzné Werner Máty egy pár szavas bemondásai tartották jó hangulatban a közönséget. A műsort piknik követte, mely után a legjobb hangulatban, a kora reggeli órákig tartó tánc következett.

— **Az aradi Zsidó Ifjusági Kulturkör** ma, szerdán este 9 órakor, a Hasszinger-uccai klubhelyiségében előadást, utána az összes tagok bevonásával, bábelőkészítő ülést tart, melyre a t. tagok minél nagyobb számban való megjelenését kérjük. A vezetőség.

— **A Der Deutsche Rundfunk legújabb száma** ismét változatos tartalommal jelent meg. A kitűnő német rádió-folyóirat vezető helyen rendkívül érdekes cikket közöl a rádióközvetítésről, bőven beszámol a rádióhét eseményeiről és nemzetközi rádióműsört ad. Ezenkívül fényképpel kísért érdekes cikk keretében foglalkozik a „Bánk bán”-nal, amelyet 19-én adnak németül és folytatja J. S. Fletcher szenzációs bűnügyi regényét.

KARÁCSONYI HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! Felkérjük igen tisztelt hirdetőinket, hogy karácsonyünnepi nagy lapszámunkba feladni szándékoló hirdetéseiket juttassák el legkésőbb 1. hó 22-ig az ARADI KÖZLÖNY kiadóihoz, hogy azoknak lapunkban való előnyös elhelyezéséről ideje korán gondoskodhassunk.

alapján, Poincaré állapotában váratlan és hirtelen javulás állott be.

A javulása szembetűnő, bár fáradtságérzete még nem múlt el. Marie tanár a betegágyától távozóban kijelentette, hogy a neves politikus kezdi erejét visszanyerni. Hőmérséklete 37.4, pulzusa szabályos: 37.4. Előbb senkit sem fogadhatott és betegágyához még leghevíbb barátját, Tardieut sem engedték oda. Később azonban Barthou és Chéron miniszterek is meglátogatták, akik kijelentették, hogy nincs szó bénulásról és alaptalanok azok a riasztó hírek, amelyek városszerte elterjedtek.

Este egyébként Poincaré lakásán megjelent Anglia párisi követe és közölte a politikus feleségével, hogy V. György angol király és családja melegen érdeklődött Poincaré állapota iránt.

— **Csökken a new-yorki bankpánik.** New-Yorkból jelentik: A bankok elleni run központjában ma már csak két bank áll, amely egy hét alatt 70 millió dollárt fizetett ki. A nagybankok vonakodnak a más bankoktól kivont betéteket elfogadni, hogy ezzel is éreztessék, hogy a pániknak nem volt komoly alapja.

— **Orvosi hír.** Dr. I. Bođea kórházi főorvos, kőgyógyász rendelőjét Bul. Reg. Ferdinand 3. szám alá helyezte. Rendel naponként délután 3-5-ig.

— **Megjelent a Színházi Élet karácsonyi albuma.** A magyar újságírás szenzációja a Színházi Élet karácsonyi száma, amely hallatlanul gazdag tartalommal 364 oldal terjedelemben, négyszínű, ezüst nyomású kemény kötésben jelent meg. A karácsonyi album két vezető cikkét Bethlen Margit grófnő és Zilahy Lajos írták. „Oroszlánkörök” híres magyar írók érdekes ifjúkori írásai, Ince Sándor első hollywoodi levele. Herzog Ferenc novellája, Hermann Lipót cikke és rajza az akt művészetéről, Tiz primodonna válóperének rövid regénye. Váro Andor cikke: Valentino árnyékában, Népszerű pesti színésznők és színészek önmaguknak jósolnak. Legyen őszinte! A legújabb amerikai társasjáték, Modern szavak lexikonja. Tizenkét hollywoodi filmszínész és filmszínésznő Magyarországon keres férjet illetve feleséget magának. A Színházi Élet karácsonyi albumának szenzációja Erdős Renée „Ézrit bölcső” című új regénye. Darabmellékletül a Veszprém legnagyobbsikerű szindarabját, a „Takács Alice” teljes szövegét közli a karácsonyi album, a nyolc oldalas kottamelléklet slágereiből pedig kiemeljük a „Van aki tagadja...” és a „Halovány ősz róza...” című dalokat. Ezenkívül gyönyörű kézimunka-melléklet és Gyermekújság teszi hallatlanul gazdaggá a Színházi Élet karácsonyi albumát, amelynek ára 60 lej. A Színházi Élet negyedévi előfizetési díja 450 lej. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Aradi-ucca 8.

A féltékeny csendőrmester visszaélt hatalmával

ezért egy havi fogházbüntetéssel sújtotta az aradi törvényszék

Huidu József szintyei csendőrmester hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolva állott ma a bíróság előtt. A vád az volt ellene, hogy féltékenységből megvert egy Pilec Péter nevű kisjenői járásbírói tisztviselőt. A mai tárgyaláson a tisztviselő elmondta, hogy 1929 tavaszán Szintyére ment és az uton összetalálkozott Halmagean Anna 18 éves szintyei leánnyal. Beszélgetni kezdtek, majd a leány lakására hívta. Ott udvarolt neki, amikor megjelent Huidu őrmester, aki szintén a leány hódolói közé tartozott és meg támadta, súlyosan bántalmazta. Huidu kihallgatása alkalmával tagadta, hogy tetteleg bántalmazta volna a kisjenői tisztviselőt.

Halmagean Anna, aki a csendőrségen tett vallomásaiban azt mondta, hogy Huidu bántalmazta Pilecet, most azt vallotta, hogy nem nyult hozzá és első vallomását a csendőrségen azért tette, mert összekötözték s kényszerítették rá. A leány anyja is kedvezően vallott a vádlottra, ezzel szemben a feljelentő tisztviselő orvosi bizonyítványt mutatott fel. Lepa Valér dr. védő a két mentővallomásra hivatkozva felmentést kért. A bíróság rövid tanácskozás után egy havi fogházra ítélte az őrmestert, aki felebbezett az ítélet ellen.

„Bombákat” dobtak egy leánygimnázium növendékei a pesti angol követség épületébe

Az angol követ „demarsot” küldött Hollóssy Béla főigazgatónak — Nagy izgalom a leány növendékek között a diplomáciai bonyodalom miatt — Kétszeri jegyzékváltás után az „affér” békés elintézését nyert

Budapestről jelentik: A Szilágyi Erzsébet leánygimnázium növendékei körében napok óta nagy az izgalom. Az órákat követő tízperces szünetekben nem hancuroznak a vidám diákleányok, hanem összebujva, suttogva tárgyálnak arról a „diplomáciai afferről”, mely a gimnázium igazgatója és a szomszédos épületben levő angol követség között keletkezett és kétszeri „jegyzékváltás” után ért véget.

A szokatlan bonyodalom előzményei december 6-ára nyulnak vissza. Mikulás napján, régi szokás szerint nem volt rendes előadás az iskolában. A matróruhás növendékek azonban mégis megjelentek, hogy énekgyakorlatokat tartsanak és résztvegyenek a tornaórán. Ezek a leányok kedvenc tantárgyai és így nem is csodálható, hogy általános volt közöttük az öröm és túlfűtött jókedv, ami, amikor tanárnői felügyelet nélkül maradtak, egy kis huncutságban is megnyilvánult.

A leánygimnázium ablakai az angol követség ablakaira nyílnak, alig van közöttük néhány méternyi távolság. A gimnázium termeit éppen szellőztették, amikor egyszerre csak fiatal tisztviselők kinyitották a követségi épület néhány ablakát is. A diplomáciai akták fölött dolgozó tisztviselők ezzel kitűnő célpontot szolgáltattak a csintalan leányoknak, akik ezt a helyzetet nem is hagyták kiaknázatlanul. Gyorsan gyártottak kitépelt irkalapokból és a tizórai becsomagolásához használt papirokból néhány gombócot és a legügyesebb kézilabdacsatárnök

társaik viharos derűtsége mellett „bombázni” kezdték a diplomatákat.

Több papírgombóc állítólag kitűnően talált. Lehet, hogy ez volt az oka annak, hogy a hidegvérűkről nevezetes angolok elképedve ugrottak fel és mikor látták, hogy honnan jön a táma-

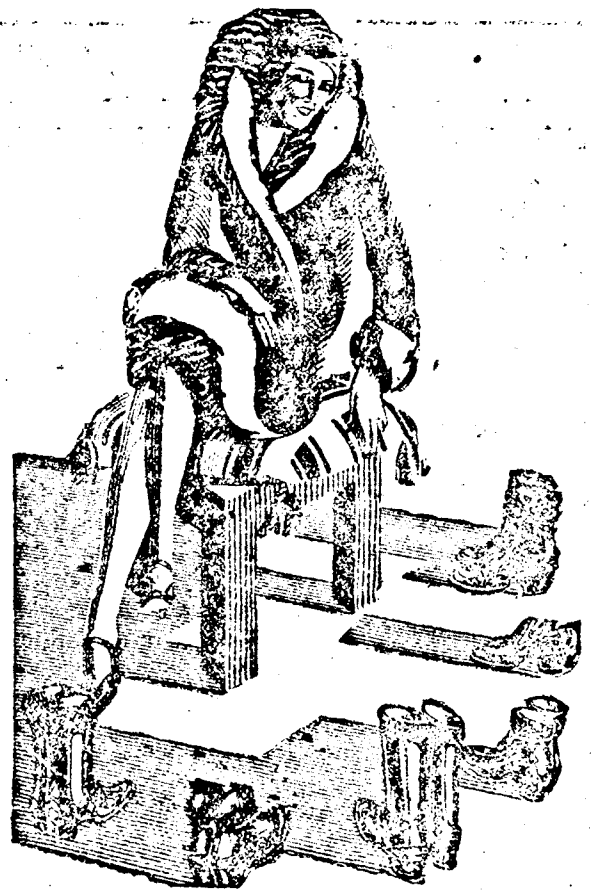
dás, dühösen becsukták az ablakokat. A kisleányok még ezen is jót mulattak és nem is gondolták, hogy tréfás csinyjüeknek milyen váratlan következményei lesznek.

Hollóssy Béla főigazgatónak, az intézet igazgatójának, hétfőn délelőtt hivatalos levelet kézbesítettek, amelynek borítékján az angol követség pecsétje ékeskedett. A főigazgató érthető érdeklődéssel bontotta fel a borítékot és meglepetése csak fokozódott, amikor egy „demarch” hullott ki belőle, az angol követ aláírásával. A követ barátságos hangon bár, de közölte a főigazgatóval a történeteket.

kérte a papírgombóc-dobálók kinyomozását és szigorú megbüntetését.

A levél nyomán persze megindult a vizsgálás. A tanárok erélyesen felszólították a leányokat, hogy nevezzék meg a bűnösöket. Erre azonban nem volt szükség, mert a padokban felállott két síró leány és mindent bevallott. Csupán azal védekeztek, hogy a papírgombócokat nem kacérokodásból dobták a követség épületébe, nem akartak senkit sem eltalálni, véletlen műve volt az egész, mert a bonyodalmat előidéző „bombákat” csak éppen kihajították az ablakon, minden különösebb szándék nélkül.

A tanári kar nem elégedett meg ezzel a magyarázattal. Felhivatták a gimnáziumba a leányok szüleit és a lelkükre kötötték, hogy az iskolai megrováson kívül otthon még külön is büntessék meg őket. A főigazgató pedig az angol „demarch”-ra intézett „válaszjegyzékben” közölte a követtel, hogy a tettesek önként jelentkeztek és elvették méltó büntetésüket. Az angol követség a leánygimnázium igazgatójának értesítését újabb levélben megleléssel vette tudomásul és ezzel a papírgombócok miatt keletkezett affér a diplomáciai szabályok szerint kedvező befejezést is nyert.



WIMPASSING

Hő- és sárcipők

Szebbnél szebb divatos formában. Arban és minőségben mindent felülmul.

Valódi WIMPASSING-cipő csak a tényleges csillagvédjéggel.

Nagybani eladás: PALMA-KAUCSUK R.-T. TIMIȘOARA

MAGYAROK ÉBREDJÉTEK! Vigyázatok! A népszámlálás közeledik. Ezen a napon meg kell mondanunk, hogy magyarok vagyunk!

A pankotai telefonkezelő munkában

Valószínűleg felbujtásra, egy illuminált állapotban lévő ember megzavarta a pankotai zsidó hitközség által rendezett műsoros jótékonycélu mulatságot

Más helyen beszámolunk arról, hogy a pankotai zsidó hitközség, a Pankotai Uri-kaszinó összes helyiségeiben, nagyszerű műkedvelői előadással egybekötött házi-mulatságot rendezett.

Könnyen szerencsétlenséggel járható esemény zavarta meg a javában folyó műsort. Egyszerre irtózatossá robajjal repült a terembe, a betört ablakon keresztül egy nagy kő, melyet azonnal a másik két ablak betörése követett, hasonló kőbedobásokkal. Az volt a szerencse, hogy a teremben az ablakoknál szőnyegek voltak s így a bedobott kő és a betört ablaküveg, a szőnyegnél nem jutott tovább. A nagy robajt a bentlévő közönség konsternációja követte, de a férfiaknak sikerült határozott fellépésükkel a közönséget megnyugtatótni.

Ugyanakkor azonban többen a kapu kirohantak, hogy a tettest elfogják. Rövidesen sikerült is a közelben lévő parkban elfogni Stepan Tamás telefonrendezőt, aki bevallotta, hogy ő dobta be a köveket az ablakon. Tettét állítólag a vendéglőssel történt összekoccanása következtében követte el, de valószínűnek tartják, hogy ez csak kifogás, s a merénylet háttere mögött más áll, melynek kiderítése a tettest átvevő csendőrsnek a feladata lesz.

Mindenesetre szomorú fényt vet a mai viszonyokra, hogy egy jótékonycélu előadás megzavarására egy állami szolgálatban lévő egyén lehet felhasználni, aki ahelyett, hogy a napok óta használhatatlan telefonvonalakat hozná rendbe, ily komolytalan és megvetendő dolgokat követ el.

E kellemetlen intermezzo után, a műsort egyébként zavartalanul folytatták.

Remélhető, hogy egy-két napon belül megkezdődik az aradi nyugdíjasok kifizetése

A pénzügyigazgatóság eddig hiába sürgette a minisztériumban a nyugdíjak kiutalását — Pénz nélkül a karácsonyi ünnepek küszöbén — A késedelem katasztrófális következménye

Caba Gyula aradi pénzügyigazgató nyilatkozata

Az aradi pénzügyigazgatóság épülete már napok óta nyüzsgő hangyabolyhoz hasonlít. A nyomoruságtól megviselt nyugdíjasok egymásnak adják a kilincset a földszint huszas számú szobájában, ahol a nyugdíjasok kifizetése történik. A sorozatos érdeklődésekre a pénzügyigazgatósági tisztviselő csak negatív választ adhat. Nyolcadikán esedékes volt már a nyugdíjkiutalás, azonban a mai napig egyetlen bani nyugdíjat sem fizetett ki az aradi pénzügyigazgatóság. Elképzelhető, hogy a nyugdíjasok milyen törelmetlenül távoznak el naponta a pénzügyigazgatóságról.

Kétezeröttszáz aradi és aradmegyeyel ember érdekelt a nyugdíjkiutalások körül. December hónapban, a karácsonyi ünnepek küszöbén itt állnak minden jövedelem nélkül. Már az elmúlt hónapban is nagy késedelemmel kapták meg azt a szerény összeget, amely igazán a betevő falat kielégítésére sem elégséges, ebben a hónapban azonban ez a késedelem már katasztrófális a szegény nyugdíjasokra. Kérdést intéztünk Caba Gyula pénzügyigazgatóhoz ez ügyben, aki ezeket mondta:

— El sem tudják képzelni az érdekeltek, hogy nekünk pénzügyi tisztviselőknek mennyire kellemetlen, hogy nem tudunk fizetési kötelezettségünknek pontosan eleget tenni. Az elmúlt hónapban is késedelemmel fizettük ki a nyugdíjat. Ennek oka egyedül az, hogy a minisztériumtól még nem kaptuk meg a fizetési meghagyást, amelynek alapján megkezdheti a pénztár a nyugdíjak kifizetését. Az elmúlt hó-

napban és most, rengeteg esedékessége volt az állannak. Ez az oka tulajdonképpen annak, hogy a fizetési meghagyás késik. Remélem, hogy a holnapi napon megérkezik ez az okmány és akkor garantálhatom, hogy a pénztár azonnal megkezdí a nyugdíjak kifizetését. A karácsonyi ünnepekre való tekintettel a pénztár állandó permanenciában marad, úgy, hogy míg máskor a nyugdíjakat hat nap alatt szokta a pénztár folyósítani, most ugyanezt a munkát két nap alatt fogja elvégezni. Mi a magunk részéről mindent megteszünk. Ebben a hónapban is három ízben sürgettük a nyugdíjasokra vonatkozó fizetési meghagyást, de ennek nem volt eredménye.

Január 1-én

új előfizetést nyitunk

az „Aradi Közlöny”-re

Kérjük azokat az előfizetőket, akiknek előfizetése lejárt, vagy hátralékban vannak, hogy sürgősen ujítsák meg előfizetésüket, illetve egyenlítsék ki tartozásukat, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

Ma, szerdán tánc-est az ujonnan berendezett **DACIA-étteremben.** Bejárat az udvarban és a kávéházon keresztül.

Amikor a diktátor szerelmes

Pilsudszki állítólag elvált feleségétől és elveszi a varsói szovjetkövet leányát — Feltűnést keltő hírek a lengyel fővárosban — A diktátor nem engedte meg, hogy a hírt megíró lapot betiltsák — Megelégedett egyszerű elkobzással

Varsóból jelentik: Lengyel és orosz politikai körökben óriási feltűnést és nagy szenzációt keltett egy Varsóban megjelenő politikai hetilap bejelentése, amely szerint Pilsudszki azzal a gondolatokkal foglalkozik, hogy rövidesen elvált feleségétől és nőül veszi a varsói szovjetnagykövet, Nesgerszki leányát. A lap szerint a diktátor már hónapokkal ezelőtt döntött ebben az elhatározásában, a kivételre azonban mindeközéig csak azért nem kerülhetett a sor, mert a felesége rokon látogatóban van Amerikában, ahonnan karácsony előtt tér csak haza. Ugyancsak ezt az elhatározását bizonyítja az a körülmény is, hogy Pilsudszki a közeljövőben — legalább is egy időre — szakít a politikával és külföldre megy, ahol Nesgerszki Tatjanával a legnagyobb titokban egybekel, mielőtt a bíróság kimondja a választ. A lap, amely mögött állítólag a polgári ellenzék áll, értesülését — mint megjegyzi — teljesen megbízható helyről veszi és a készülő érdekes frigyéről — melyet különben teljesen helyesel — a következőket írja:

Pilsudszki három esztendővel ezelőtt feleségének egyik estélyén ismerkedett meg Nesgerszki Tatjanával, aki ugyan már túl van a harmincon, mindazonáltal igézetesen szép leány és képzett zongoraművész, aki Párisban és Varsóban is koncertezett már kimagasló sikerrel. Pilsudszki magasabb kora ellenére is jómegjelenésű, egészséges, kispórtolt férfi, akin egyáltalán nem látszanak meg az elmúlt évek és ha nem volna ősz, senki nem gondolná többnek negyven évesnél. — A marsall és a szovjetnagykövet leánya között rövidesen melegebb benső barátság támadt, ami ellen Pilsudszki felesége nem hogy nem tiltakozott, hanem elő is segítette a találkozásukat, annál is inkább, mert a házastársak között egy évüzedde már csak csupán a formális érintkezési viszony van meg, amióta az asszony rokonai élesen szem-

be fordultak Pilsudszki erőszakoskodó politikájával.

A szovjetnagykövetségen ugyancsak tudnak a készülő frigyéről és azt egyáltalán nem is titkolják, sőt ebben politikai eredményt látnak az oroszok részéről. Épen most, amikor a szovjetellenes blokk létrehozása már a levegőben van és ebben a blokkban Lengyelországra felkötlenül nagy szerepet osztanak ki.

A lap szenzációs közlése és bátor, szókimondó hangja nem kis feltűnést keltett Lengyelországban, viszont Pilsudszki környezetéből kiszivárgott híradás szerint a diktátor jót nevetett a lap bejelentésén és egyáltalán nem adta beleegyezését ahhoz, hogy a lapot betiltsák és szerkesztőjét bíróság elé állítsák. Megelégedett azzal, hogy elkobozták a lapot, de ezt is csak azért — mint tréfás hangon közölte — mert őt „idős, de mindazonáltal fiatalnak látszó öregurnak” nevezte. A lengyel politikai és társadalmi életben most kíváncsian várják, mi igaz és mennyi válik valósággá a lap közléséből.

Egy hamis esküvel vádolt aradi tisztviselő érdekes pere a törvényszék előtt

Ezer lej bélyegilleték, egy lej kártérítés — Dante Gherman dr. és Miclosi Emil dr. izgalmas elvi csatája — Az ügyész is a vád elutasítását kérte

Rendkívül érdekes bűnügy tárgyalását tüzte ki mára az aradi törvényszék. Miclosi Emil dr. aradi ügyvéd feljelentést tett Kapy Béla, az aradi Reich B. Károly-cég volt üzletvezetője ellen hamis eskü címen. Az ügyvéd több esetben képviselte Kapyt, akivel a honorárium körül nézeteltérései keletkeztek. Perre került a dolog és ennek folyamán Kapy Béla esküt tett vallomására, amiért Miclosi dr. hamis eskü címen feljelentette.

Az ügy még tavaly történt és a vizsgálat nyomán, valamint a kihallgatott tanúk alapján az ügyész nem látta fennforogni a feljelentésben említett bűnösöt és elvitte a vádat. Felebbezés folytán először a temesvári tábla, majd a Legfelsőbb Semmitörvényszék elé került az ügy és mindkét fórum helyben hagyta az aradi ügyész döntését. Ekkor Miclosi dr. átvette a magánvád képviselőségét és újabb feljelentést tett az üzletvezető ellen. A mai tárgyaláson érdekes vita fejlődött ki az ügyben. Dante Gherman dr., Kapy védője arra az álláspontra helyezkedett, hogy a hamis eskü büntett, ami hivatalból üldözendő. Miután a büntető hatóságok nem vállalták a vád képviselőségét, a magánvád csak akkor intézhet az ügyben újabb megkeresést az igazságszolgáltatáshoz, ha újabb bizonyítékok állanak rendelkezésére. Mandru Miklós királyi főügyész hasonló álláspontot foglalt el és kérte a magánvédő elutasítását.

Miclosi dr. erre kijelentette, hogy ténylegesen új bizonyítékokkal rendelkezik és kéri az ügy letárgyalását.

A védelem ekkor arra hivatkozott, hogy az ügyben polgári per is folyik a százezer lej kitévő honoráriumkövetelésért és így nincs értelme a bűnügynek, különben is, miután magánjogi követelés is van, megfelelő módon felül kell bélyegezni a feljelentést. Miclosi dr. bejelentette, hogy lemond a százezer lejes követeléséről és csak egy lej kártérítést kér megállapítani, az esetleges bélyegköltések fedezésére pedig nyomban letett ezer lejt. Hosszas tanácskozás után a bíróság helyt ad Miclosi dr. kívánságának és elrendeli az ügy letárgyalását.

Ekkor érdekes fordulat történt. Miclosi dr. bejelenti, hogy az ügy egyik koronatanúja Reich Antal, a Reich B. Károly-cég beltagja

Az emésztése rendes



ha a gyomornedv a kellő mennyiségű savat tartalmazza. Ha azonban gyomorsav felesleg van jelen, úgy ez a táplálék erjedésének és más emésztési zavaroknak az okozója. Hogy az emésztése rendesen, tehát nem felesleges gyomorsav jelenlétében működik, vegyen

MAGNESIUM-PERHYDROL-MERCK-t.

Ez a készítmény rögtön leköti a savfelesleget és megakadályozza az erjedést, gyomorégést és savanyu felbőgést. Komolyabb bántalmak, mint például: gyomorfekély, hurut eseteiben is a

MAGNESIUM PERHYDROL-MERCK

folytán lényeges javulás érhető el és általa megszabadul az emésztési zavaroktól, gyomorsavtól, gyomornyomástól, székrekedéstől stb.

Kapható minden gyógyszerárban és droguériában.

5 és 8 NAPOS TÁRSASUTAZÁS KARÁCSONYKOR

BUDAPESTRE

és BECSBE

Részvételi díj:

Csak Budapestre és vissza határtól-határig 5 és 8 napra ... **1200** Lei
Határtól Budapestre és Bécsbe és vissza a román határig 5 és 8 napra **2750** Lei

Ezen összegben befoglaltatik a közös utlevél, vízum és gyorskivonat költségei

8 napos utazás december 25 – jan. 1-ig.
5 napos utazás december hó 25 – 29-ig.

Személyazonossági, állampolgársági és katonai bizonyítványon kívül semmi más irat nem szükséges.

Slessen jelentkeznél december hó 15-ig

KÜNSTLER vízum és utazási irodában

Aradváros és megye kizárólagos jelentkezési helyénél, a legolcsóbb és legmegbízhatóbb utazási vízumoztató irodában.

nem jelent meg és miután vallomása döntő fontosságú, kéri elhalasztani a tárgyalást, míg a tanu megjelenik. Dante Gherman dr. ragaszkodik a tárgyalás megtartásához, arravaló hivatkozással, hogy Reich Antal már az előző bűnvádi eljárás során vallomást tett és kijelentette, hogy nem tud semmiről semmit.

Miclosi dr.: Nem voltam jelen akkori kihallgatásánál és szükséges, miszerint én intézzek hozzá kérdéseket és szembesítem egyes tanúkkal.

Dante Gherman tiltakozik a tárgyalás elhalasztása ellen, azonban a bíróság helyt ad Miclosi dr. kérésének és március 27-ikére halasztja el az érdekes ügy tárgyalását.

Aradváros átadta a forgalomnak a sugárutat

Aradváros reprezentábilis fővárosba is beálló útját a sugárutat, tegnap délután vette át a város vezetősége. A nagyjelentőségű aktnál Luta Corneli dr. polgármesteren kívül jelen volt Muresan főmérnök is, aki megtekintette, hogy az utépítésnél felhasznált anyagok szerződészerűek-e, majd megállapította, hogy az építkezésen semmi kifogásolni való nincsen. A nagyszerűen trasztirozott uttest elsőrangú kompressz-aszfalttal van burkolva.

Az uttest egy jelentéktelen részén nem tudták már befejezni az aszfaltozási munkálatokat, ezért ezt a részt ideiglenes burkolattal látták el. Ez a burkolat azonban tavasszal elkerül és ezt a részt is kompressz-aszfalttal fogja beburkolni a vállalkozó. Az uttest átvétele után a város átiratot intézett az aradi rendőrség forgalmi osztályához, amelyben közölte, hogy a mai naptól kezdődőleg, úgy az autóbuszok, mint a bérkocsik szabadon közlekedhetnek a sugáruton, csupán a teherforgalom bonyolódik le továbbra is a régi uton. Kétségtelen, hogy városrendészeti szempontból igen nagyjelentőségű ennek az utnak a megnyitása. A volt Béla-tér körüli rész valósággal csonka része volt Aradnak, amely igen kelemetlenül hatott a városba érkező idegenre.

Betegápolási cikkek
Orvosi műszerek
Kötszerek

KEPES ELEK

Arad, Bul. Regina Maria 2.

Kozmetikai felszerelések
Haskötők és Gummiharisnya-
különlegességek, Sérvkötők

Balan volt aradi rendőrkomisszár ellen körözőlevelet adott ki a törvényszék

Vád szerint a tolvajokkal és betörőkkel játszott össze.

Nagy port vert fel annak idején Balan aradi rendőrkomisszár ügye, aki ellen az volt a vád, hogy összejátszott a különböző tolvajokkal és betörőkkel. A volt komisszár a vád szerint hosszabb ideig üzte üzleiméit és a letartóztatott tolvajokat rögtön szabadlábra helyezte, ha azok bizonyos összeget fizettek neki. A volt komisszár jóvoltából így szabad tere volt a tolvajoknak és betörőknek, akik elfogatásuktól nem nagyon félték, mert

hiszen volt, aki őket valami ellenszolgáltatásért elbocsátta.

A hivatali hatalmával így módon visszaélő komisszár ellen az aradi törvényszék második szekciója köröző levelet bocsátott ki. A köröző levél elrendeli Balan komisszár azonnali letartóztatását és utolsó lakhelyét az aradmegyei Kisenőt jelöli meg, ahonnan a volt komisszár ismeretlen helyre távozott.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Gazdasági háboru fenyeget Románia és Németország között

Románia újv után Bécsben gazdasági tárgyalásokat kezd Ausztriával és Németországgal — A román delegációt a bucuresti-i kereskedelmi minisztérium vezérigazgatója vezeti

Bécsből jelentik: Az osztrák kereskedelmiügyi miniszteriumból az Aradi Közlöny bécsi tudósítója ma arról értesül, hogy újv után, január első felében román gazdasági delegáció érkezik Bécsbe, hogy itt kereskedelmi-politikai tárgyalásokat kezdjen az osztrák kormánnyal és ezzel egyidejűleg Bécsben folytassa az ismételt eredmény nélkül megszakadt gazdasági tárgyalásokat Németországgal is.

Az osztrák-román gazdasági tárgyalások előreláthatóan 1—2 hét alatt be fognak fejeződni, a német-román tárgyalások anyaga azonban sokkal komplikáltabb, mivel egyik kormány sem hajlandó lényeges koncessziókat tenni. Mindazonáltal valószínű, hogy a bécsi

német-román tárgyalások januárban nem fognak hajótörést szenvedni, mivel

ebben az esetben kitörne a többször avított gazdasági háboru Németország és Románia között

és ez egyik államnak sem érdeke.

A Bécsbe érkező román delegációt értesüléseink szerint Cesar Pryescu, a bucuresti-i kereskedelmiügyi miniszterium vezérigazgatója fogja vezetni. Osztrák részről Schüller dr. vezértitkár, a kancellári hivatal kereskedelmi-politikai osztályának vezetője fogja a tárgyalásokat vezetni, míg a Bécsbe érkező német delegáció élén Posse dr., a birodalmi gazdasági miniszterium osztályfőnöke fog állani.

Mi a vámháboru?

Az egyes államok közti gazdasági viszonyt a köztük létrejött kereskedelmi szerződések szabályozzák. Ha két ország között kitör a vámháboru, akkor megbomlik a köztük lévő gazdasági harmonia és a be- és kivitt szabályozó kereskedelmi konvenciókat hatályon kívül helyezik. Egy ilyen vámháboru kimenetelére épp olyan bizonytalan, mint egy diplomáciai konfliktusé. Ebben a gazdasági hájratban előnyösebb a helyzete annak az államnak, amely hatalmasabb financiai tartalékok és külföldi kapcsolatok felett rendelkezik, főleg azonban annak, amelyik a vele vámháboruba került állam fogyasztópiacától, késztermékeitől, nyerstermékeitől és félgyártmányaitól függetlenebb, mert a termelési kapacitásában nem áll be jelentős zavar. A neki szükséges késztermékek, nyerstermékek és félgyártmányok számára továbbra is biztosítva vannak, az exportja pedig nem csökken olyan mértékben, hogy az egy termelési krízist okozhasson. Kedvező ez a hadállapot azokra a magyar, vagy cseh gazdasági faktorokra nézve, amelyeknek munkáját a belföldön erősen befolyásolta a másik állambeli konkurencsiuk.

Amikor Wekerle Sándor magyar pénzügyminiszter, a Csehországgal szembeni autonóm vántarifát aláírta, akkor egy retorziós vámeljárást indított meg. Hogy a két ország gazdasági konstellációján milyen változást idéz elő a kitört konfliktus, az e percben még nem tekinthető át. Mindenesetre azonban a múlt tapasztalatai azt bizonyítják, hogy amennyiben a differenciát nem sikerül elsimitani, a szomszédos államoknak, és így Romániának is, ebből tekintélyes profit kínálkozik.

A tisztviselői fizetésredukció Magyarországon. Budapestről jelentik: A képviselőház pártközi bizottsága elhatározta, hogy hozzájárulnak a tisztviselői fizetések 12 és fél százalékos leszállításához

Folyósítják a stabilizációs kölcsön harmadik részletét: 30 millió dollárt

A Mezőgazdasági Hitelintézet finanszírozása

Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse párisi távirata szerint a Banque de Paris et Pays Bas megegyezést kötött a román kormánnyal. Ez a bank a Blaire-csoport egyik pénzintézete és a stabilizáció második részletét fogja folyósítani. Ez az összeg 30 millió dollárt tesz ki és a bank 7 és fél százalékos kamattal mellett folyósítja az államnak. Miután a Blaire-csoport többi pénzintézete nem vesz részt a kölcsönben, annak husz százalékát a svéd Gyufatröszt elnöke: Kreuger folyósítja. Kreuger el is utazott Párisba, hogy a megegyezést perfektualja, ugyanakkor pedig be fogják fejezni a Mezőgazdasági Hitelintézet finanszírozásáról folytatott tárgyalást.

= Az aradi költségvetés felülvizsgálása. Ma értesítés érkezett az aradi megyeházára, amely közölte, hogy a temesvári kormányzóság mellett működő revíziós bizottság, Janculescu elnök vezetésével, holnap kiszáll az aradi megyei prefekturára, hogy felülvizsgálja Aradmegye 1931. évi költségvetését. Valószínűleg munkája befejeztével, a város költségvetését veszi elő.

= Maniu nem tárgyal kölcsönről. Bucarestből jelentik: Az Adeverul a kolozsvári Natiunea egyik hírével kapcsolatban megállapítja azt, hogy megbízható forrásból nyert értesüléseik szerint, Maniu Bécsben kölcsönről nem tárgyal. Ugyanakkor pedig tudni véli, hogy a nemzeti-parasztpárt elnöke a közeljövőben egy déleuropai üdülőhelyre utazik, de aligha marad a tervezett három hónapig külföldön, mivel — mint a lap írja — szüksége van rá az országnak. Erre vall az is, hogy Manolescu a nemzeti-parasztpárt legutóbbi társasvacsoráján hasonló értelmű kijelentéseket tett.

Kibirja fogainak külseje és ápoltsága a közönség kritikáját?



Vagy győzött a pusztító küzdelemben a kellemetlen szagot árasztó szájsav? Ez az ellenség, mely az ételmaradékok erjedése folytán keletkezik, addig működik, míg a fogak zománóat teljesen elpusztítja. Lyukak keletkeznek, ami tökéletes pusztulás kezdete. Idejében vegye tehát segítségül a Gellé Freres-féle fogpépet vagy fogszappant, amely frissítő aromája és tonikus tulajdonságai révén hamar megszünteti a szájsavot és a kellemetlen szagot és előtérbe tolja fogainak sugárzó fehérségét. Fogadja meg ezt a tanácsot és tegyen próbát egy héten át a Gellé Freres-féle fogpéppel vagy fogszappannal. Akkor azután meg fogja érteni, hogy Gellé Freres-fogpépe és fogszappana miért olyan kedvelt és miért ragaszkodnak annyira hozzá.

Alacsony áron gyógyszerlátrakban, drogériákban és jobb illatszertárakban kapható.

Csáky óras-ékszerésznél Arad a Luther templommal szemben
Karácsonyi és újévi ajándékok!
Kedvezményes árak mellett!!
(A „CONSUM“ Részvénytársaság tagja)

Fizessen elő
a legnagyobb magyar lapra, az

UJSÁG

leggyorsabb hirtolgálat,
a legjobb munkatársak:

Kóbor Tamás, Márai Sándor, Lynkeusz, Szomorú Emél, Pünkösti Andor, Elek Artur és a magyar irodalom legjobb erői írják a lap minden sorát.

Előfizetési ára:

Egy hóra . . . 200 lej
1/4 évre . . . 500 lej

Előfizetni lehet:

Sándor Iván hirlapiroda,
Löbl hirlapiroda
aradi cégeknél.

Le az árakkal!

PLESZ karácsonyi vására rekordja az olcsóságnak!

Le az árakkal!

Occasio kabátok 750.— Lelettől
Szőrnes kabátok 1000.—Divatos téli köpenyek 1500.— Lelettől
Bundák 3000.—Selyemruhák 1000.— Lelettől
Ponyvólak 200.—

A Consum R. T. fogja!

A színház hátsó bejáratával szemben!
Kérem a címre alaposan figyelni!!!

Minden vevő egy szép ajándékot kap!

**Karácsonyi társasutazás
Budapestre**

Ma esti 6 óraker a jelentkezések lezárúinak

A karácsonyi társasutazás legutolsó jelentkezési napja a mai, mert este 6-ór lezáródnak a jelentkezések. E csoportos utazás december 25-én reggel, a budapesti gyorsvonathoz kapcsolódva külön III. oszt. kocsikban, Lőkősháza állomáson át megy és ugyanugy jön vissza január 1-én a délutáni és ide éjjel érkező gyorsvonattal. A részvételi díj a határtól Budapestre és vissza 1200 lej, amelyben a vasúti jegy, vízum és a közös utlevél díja bennfoglaltatik. Kifejezetten közöljük azt, hogy az ezen csoportos utazásban résztvevő utasokat — a már lefizetett fenti összegén kívül — semmi néven nevezendő igazolvány, bizonyítvány, vagy egyéb költség nem terheli és semmi néven nevezendő költség pótlólag nem lesz felszámítva. Künstler Vizum- és Utazási iroda — az ezen csoportos utazás félével helye — garancia közzismerő megbízhatósága által, hogy zavartalanul intéződik el az utazás, amely olcsósága és kellemes volta miatt, az év befejező kedvezményes utazása. Minden, ez utazásra vonatkozó tudnivalókat idejében közöljük.

Rádió műsor

— Romániai idő. —

SZERDA, december 17.

Budapest, 13. Gramofon, 13.30. Gramofon, 17. Sibiceanu-zenekar, könnyű és román zene, 18.30. Sibiceanu-zenekar, 20. Gramofon. — Budapest, 10.15. Szalonzenei hangverseny, 1.05. A m. kir. állományos zenekarának hangversenye, 5. A Rádióélet hírségi előadása, 6. Gallay-Gaibel Sándor novellák, —

6.25. Az „Ezerester” cserkészcsapat énekkarának hangversenye, 7.10. Olasz nyelvoktatás, (Gallerani Bonaventura) 7.45. Ifj. Sárny Elemér és cigányzenekarának hangversenye, 8.30. Magyar művészek otthonában. Látogatás Iványi-Grünwald Bélánál. Helyszíni közvetítés, vezeti Gyarmathy Sándor, 8. A Prágai Filharmoniai Társaság hangversenye Prágából. Majd: Gramofonhangverseny. — Belgrád, 11. Gramofon, 13.30. Rádiózenekar, Délszláv hangverseny, 17. Gramofon, 18.30. Gitárkettős, 21. Nemzeti dalok, guzlicával, 21.30. Délszláv-est, 23.20. Cigányzene. — Prága, 12.15. Gramofon, 13.30. Pozsony, 20.30. A Klára vakok intézete növendékeinek énekara, 21—23. A rádió V. szimfonikus hangversenye a cseh filharmonikusok közreműködésével. — Wien, 12. Tarka gramofon, 14.10. Orosz dalok gramofonon, 14.30. Schalk Ferenc vezényel, gramofonon, 16.20. Cerdá-zenekar, 20.35. Hummer-zenekar, 21.30. Kranewitter három egyfelvonásos a szerző 70. születésnapja alkalmából, 23.10. Bach nagy orgonaművei X. Előadják: Schütz Ferenc orgonaművész, Ast Anita hegedűművész, Kiurina Berta kamaraénekesnő. EGYÉB EURÓPAI NEVEZETESSÉGEK. Stockholm, Kalliwoda Olga magyar dalokat énekel, 1. Magyar dalok a XVI. századból, 2. Magyar népdalok a XVIII. századból, 3. Népdalok napjainkból.

CSÜTÖRTÖK, december 18.

Bucuresti, 13. Gramofon, 13.30. Gramofon, 17. Dinicu-zenekar, könnyű és román zene, 18.30. Dinicu-zenekar, 20. Gramofon, 21. Donizetti: Lammemoori Lucia című operája, gépzene. — Budapest, 10.15. Az Országos Postászenekar hangversenye, 1.05. A rádió házikvartettjének hangversenye, 5. „Az iskolákivüli népművelés rádióelőadása). (Rádió Szabad Egyetem), 6.45. Könyv- és tánczene, (Zenekari hangverseny). — 7.50. Angol nyelvoktatás, (J. W. Thompson), 8.30. A m. kir. Operaház előadásának közvetítése, „Lakmé”. Majd: Banda Marci és cigányzenekarának hangversenye az Emke-kávéházban. — Belgrád, 11.25. Gramofon, 13.45. Rádiózenekar, 17. Gramofonjazz, 18.30. Nemzeti dalok, 19. Kávéházi zene, 21.45. Rádiózenekar, 23.50. Gramofon. — Prága, 12.15. Gramofon, 13.30. Déli zene, 17.30. Délutáni zene dalokkal, 20.20. Brünn, 21. A Bakula-füneknek hangversenye, 23.20. Orgonajáték a

Bernek-moziból. — Wien, 12. Szórakoztató gramofon, 13. Macho-zenekar, 16.20. Gentile Mária szoprán énekesnő gramofonon, 16.35. Népszerű dalok gramofonon, 17. Gramofon-jazz, 21. A wieni Schubert-szöveteg hangversenye, 23.10. Wacek-zenekar. — EGYÉB EURÓPAI NEVEZETESSÉGEK. München, 21. Zeller: „A madarász” című háromfelvonásos operettje.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGO HENRIK
felel.

NYILTER.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget

Köszönetnyilvánítás.

Dr. Székely Inigóné, Dr. Székely László és családjuk ezúton mondanak hálás köszönetet mindenkinek, akik részvételükkel nagy fájdalmukat enyhíteni igyekeztek.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó férjem, édes apám és após temetésén megjelentek, részvétlkifejezésükkel bánatunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

özv. Bleicziffer Ferencné,
Matyok Károly és neje.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej A legkisebb hirdetés ára 10 szócik hétköznap 40, vasárnap 50 Lej A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbellyel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok telleges levelek továbbításra megfélelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151 A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

„MOST v. soha” levele van, 4894

BOLDOG ünnepet és újévet, sok boldogságot. Mihályi Vilma. Három-öt. 4896

ALKALMAZÁS.

MINDENES szobalány január 1-ére kerestetik Bul. Carol 49. I. emelet. 4895

LAKÁS.

A V. SZABADSÁG-tér 11. sz. házban egy üzlethelyiség azonnal és több lakás 1931. május elsejére bérbeadó. Bővebbet a háztelügyelőnél. 4899

KÉT szoba, konyha I-ső emeleti lakás Szabadság-tér sarkánál kiadó, Cím az Aradi Közlöny kiadóiban

KÜLÖNBEJÁRATU üres szoba, kicsi konyhával kiadó, v. Zrínyi-u. 12. 4897

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

EGYSZOBÁS, konyha lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

VÉTEL ÉS ELADÁS.

PRIMA hizott fiatal mangalica sertések 150—180 kgr.-osok darabonként is eladók. Háromy, Str. Eminescu 5. 4898

KERESEK régi nemes magyar és más régi festők műveit, antik ezüst tárgyakat, márkás porcellánokat, gyári és perzsaszőnyegeket, különböző műtárgyakat stb. SALGONÉ, Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

Nagy famegtakarítás szabadalmazott ZSIGUCZI-fele kályhánál.

A fűtőtechnika csodája! Számos elismerő levél és hivatalos szakvélemény bizonyítja jóságát és

50% tüzelőanyag megtakarítását. Megtekinthető a készítő k:

HAMMER ZSIGMOND és FIA Üzletében Arad, Bulevardul Regele Ferdinand No. 27 (Boros Béni-tér)

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyit

Központi főkves (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.

TELEFON: J. 320—30.

Minden modern kényelemmel berendezve.

Kittűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarak!

A vidéki társaságok találkozó helye!

Dura-elemek a legjobb-bak. Engros és detail Varga és Rosenfeldnél a Központi szálló mellett.

NAGY KARÁCSONYI VASAR!

Bő választék: majolika dísz tárgyak, zenélő cigarettá tartó, ezüst tárgyak, ezüst evőeszközök, vitrin-tárgyak, gyönyörű vázák, vitrinek, kézimunkák, festmények, férfi és női bundák, tükrök, keleti és helyoen készített perzsaszőnyegek, antik órák, antik könyvszekrények, művirágok, álló villanylámpák, szalónok, ebéd-lők, zongorák, hegedűk, velencei tükör, függönyök fotelokban. SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

ZONGORA: modern, keresztthuros, Hofmann gyártmányu, teljesen új állapotban 35.000 leiert eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4891

KARACSONYRA mesekönyvek, imakönyvek, képeslapalbumok, karácsonyfadíszek leszállított áron Krausz Paulinnál. 4893

KÉT drb. törpe Spitz kőlyök-kutya 2 hónapos eladó, Schwarcz városi 16kertész-nél.

MACULATURA PAPIE 6 kigros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Arad Közlöny kiadóhivatalában. 500

ÜZLETEK.

FŐTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

ÜZLETHELYISEG a Szabadság-tér sarkánál ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmetestű és tisztítóüzlet volt, azonnala kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

INGATLAN.

V. KASZA-u. 61. sz. ház szabadkészből eladó. Bővebbet ugyanott. 4886

KÜLÖNFÉLÉK.

KÉRELEM A NEMESSZIVÜ EMBERKHEZ. Nagy nyomorban tengődő iparos 2 apró gyermekével bármilyen adományt kér. Adományok szíveségből volt Andrássy-tér 21. sz., hűzmasterhez kéretnek. 200

Vidéki városok és falvak figyelmébe!

Világhírű cég nagyon előnyös feltételek mellett ajánlja a már meglévőeknél modernebb mozifelszerelések terjesztését. Csakis komoly, a szükséges garanciával rendelkező, jól szituált személyek teyérék meg ajánlatukat „Cinematograf” jelegőre a „MERCUR” ügynökségnek, Bucuresti, Str. Sărlindar. 4887

Kedvezményes vízum és utazás Künstler Vizumirodában ARAD, Bulev. Reg. Maria 24.